

جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم تحقیقات و فناوری

مشخصات کلی ، برنامه آموزشی و سرفصل دروس

دوره : کارشناسی ارشد

رشته : حقوق نفت و گاز

گروه آموزشی: فناوری های نوین

هفتصد و هفتاد و نهمین جلسه شورای برنامه ریزی آموزش عالی
وزارت علوم ، تحقیقات و فناوری مورخ ۹۰/۱/۲۷

بسم الله الرحمن الرحيم

برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد حقوق نفت و گاز

کمیته تخصصی: انرژی

گرایش:

کد رشته:

گروه: فناوری‌های نوین

رشته: حقوق نفت و گاز

دوره: کارشناسی ارشد

شورای برنامه ریزی آموزش عالی در هفتصد و هفتاد و نهمین جلسه مورخ ۹۰/۱/۲۷ خود برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد حقوق نفت و گاز (مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس) مصوب نمود.

ماده ۱) برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد حقوق نفت و گاز از تاریخ تصویب برای کلیه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند، لازم الاجرا است.

الف: دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت علوم، تحقیقات و فناوری اداره می شوند.

ب: موسساتی که با اجازه رسمی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و بر اساس قوانین تأسیس می شوند و بنا بر این تابع مصوبات شورای گسترش آموزش عالی می باشند.

ج: مؤسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل می شوند و باید تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.

ماده ۲) این برنامه از تاریخ ۹۰/۱/۲۷ برای دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد دانشگاه می شوند لازم الاجرا است

ماده ۳) مشخصات کلی، برنامه درسی و سرفصل دروس دوره کارشناسی ارشد حقوق نفت و گاز در سه فصل مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس برای اجرا به معاونت آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ابلاغ می شود.

رای صادره هفتصد و هفتاد و نهمین جلسه شورای برنامه ریزی آموزش عالی
مورخ ۹۰/۱/۲۷ در خصوص برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد حقوق نفت و گاز

برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد حقوق نفت و گاز که از طرف
گروه فناوری های نوین پیشنهاد شده بود ، با اکثریت آراء به تصویب
رسید
(۲) این برنامه از تاریخ تصویب به مدت پنج سال قابل اجرا است و
پس از آن نیازمند بازنگری است.

رای صادره هفتصد و هفتاد و نهمین شورای برنامه ریزی آموزش عالی مورخ ۹۰/۱/۲۷ در مورد برنامه
آموزشی دوره کارشناسی ارشد حقوق نفت و گاز صحیح است و به مورد اجرا گذاشته شود.

حسین نادری منش
نایب رئیس شورای برنامه ریزی آموزش عالی

سعید قدیمی
مدیر شورای برنامه ریزی آموزش عالی

شناسنامه رشته

عنوان	حقوق نفت و گاز
مقطع	کارشناسی ارشد
محل استقرار سازمان	دانشکده حقوق
	گروه حقوق انرژی
میزبان اول	دانشکده های اقتصاد
	اقتصاد نفت و گاز / اقتصاد انرژی
میزبان دوم	دانشکده مدیریت
	مدیریت مالی

فصل اوّل

مشخصات کلی برنامه

مشخصات کلی دوره کارشناسی ارشد حقوق نفت و گاز
در پنج دسته درس انتخابی تخصصی:

- ۱- حوزه تخصصی «حقوق بین الملل نفت و گاز»
- ۲- حوزه تخصصی «قراردادهای بالادستی و پایین دستی نفت و گاز»
- ۳- حوزه تخصصی «حقوق سرمایه گذاری خارجی صنعت نفت و گاز»
- ۴- حوزه تخصصی «حقوق عمومی و محیط زیست صنعت نفت و گاز»
- ۵- حوزه تخصصی «حقوق تجارت نفت و گاز»

مقدمه:

در چند دهه اخیر مراکز دانشگاهی جهان شاهد پدید آمدن و رشد فراگیر رشته های جدید و با اهمیتی در حوزه علوم انسانی ناظر بر مساله نفت و گاز و از جمله ابعاد حقوقی آن بوده اند. این رشته که با مطالعه ابعاد اقتصادی و سیاستگذاری در سرمایه گذاری نفت و گاز توأم گشته به سرعت در حوزه های مختلف نظری و کاربردی توسعه یافته و گستردگی فراوانی به لحاظ محتوایی داشته است. اما متأسفانه در کشورهای تولید کننده نفت و گاز استعمار نوین در پی آن بوده که با دریافت امتیازات و انعقاد قراردادهای یکجانبه منافع خود را از حیث تامین انرژی دنبال کرده و لذا بستر مطالعات دانشگاهی و تربیت نیروی انسانی متخصص بومی در این کشورها آنگونه که باید شکل نگرفته است.

خوشبختانه در ایران اسلامی با نهادینه شدن انقلاب اسلامی به رهبری حضرت امام قدس سره الشریف، حساسیت و توجه ویژه ایشان به قطع ایادی استکبار و نیل به استقلال را شاهد بوده ایم. حضرت امام خمینی (ره) در گفتار و در عمل با مهارت و درایت، استقلال در تصمیم و عمل و حفظ منافع ملی را جزء استراتژی های اساسی انقلاب اسلامی و یکی از محورهای بازگشت به اسلام ناب محمدی (ص) معرفی نموده اند و این توجه توأم با دوراندیشی حضرت امام باعث شد که جوانان و نیروهای متخصص صنعت نفت پس از انقلاب اسلامی بتوانند بدون اتکاء به نیروهای خارجی این صنعت حیاتی و راهبردی را مدیریت کنند. بدون شک استمرار چنین حرکتی که امام آغازگر آن بوده اند امروزه بدون پشتوانه های کافی علمی و دانشگاهی امکان پذیر نیست.

کمیود نیروهای متخصص و متعهد بومی در وزارت نفت جهت انجام مذاکرات و عقد قراردادها مشکلی است که در طول تاریخ و پس از انقلاب اسلامی پیش روی مسؤولان کشور بوده است. بمنظور کاهش این معضل وزارت نفت بارها به صورت موردی با فرستادن نیروها و مدیران خود به خارج از کشور ابعادی از نیازهای مختلف صنعت نفت و گاز را مورد توجه قرار داده است. اما تشکیل یک دوره جامع جهت آموزش تمامی ابعاد حقوقی مورد نیاز این صنعت، کاری است که نه تنها در ایران بلکه در سطح کشورهای اوپک جدید است.

اهداف:

- تربیت افراد آشنا با ابعاد حقوق عمومی صنایع نفت و گاز
- تربیت افراد آشنا با قراردادهای نفت و گاز، مبتنی بر استانداردهای بین المللی و برنامه‌های آموزشی و آشنا با فرایند طراحی، ساختارها و شیوه‌های مرسوم در تنظیم قراردادهای نفت و گاز.
- تربیت افرادی که با آشنایی با مسایل حقوقی و قراردادی در عرصه بین‌المللی نفت و گاز بتوانند تامین کننده منافع حقوقی کشور در مذاکرات بین‌المللی نفت و گاز باشند.
- تربیت افراد آشنا با انواع قراردادهای شناخته شده نفت و گاز و فرایند طراحی، ساختارها و شیوه‌های مرسوم در تنظیم آنها و همچنین اطلاع مختصر در مورد تفاوت‌های اصولی آنها
- تربیت افراد آشنا با مبانی حقوق بین الملل و حقوق تجارت در حوزه نفت و گاز با تاکید بر نمونه پژوهی های کاربردی
- تربیت افراد آشنا به حقوق نفت و گاز و مسائل مربوط به سرمایه گذاری و مدیریت ریسک در بازارهای جهانی نفت، گاز و انرژی، ذخایر جهانی، تولید و مصرف آنها و همچنین تصویر آینده هر یک. از جمله آشنا با
 - ابعاد حقوقی شرکت های بین المللی ، و شرکتهای ملی نفت در بازار نفت و انرژی
 - سایر نقش آفرینان از قبیل: شرکتهای خدماتی، پیمانکاران عمومی و مدیریت، بانکها و موسسات مالی و همچنین شرکتهای بیمه جهت پوشش بیمه تامین مالی پروژه ها
 - معرفی اجمالی نقش موسسات بین المللی نظیر اوپک، آرانس بین المللی انرژی (IEA)، بانک جهانی و صندوق بین المللی پول، بلوکهای اقتصادی منطقه ای نظیر اکو، نفتا در تحولات بازار جهانی انرژی

نقش رشته:

دانش آموختگان این دوره ضمن آنکه افرادی متعهد به مبانی جمهوری اسلامی ایران و دارای انگیزه خدمت به کشور می باشند، خواهند توانست که:

- با دانش کافی در ابعاد حقوقی و آشنایی با مدیریت دعاوی و حل اختلاف، در گروههای مذاکره کننده عقد قراردادهای نفت و گاز موثر باشند.
- در بازار منطقه و جهانی نفت و گاز و در میان نقش آفرینانی از قبیل شرکتهای خدماتی، پیمانکاران عمومی و مدیریت، بانکها و موسسات مالی و همچنین شرکتهای بیمه جهت پوشش بیمه تأمین مالی پروژه ها به فعالیت حقوقی موثر بپردازند.
- در حوزه حقوقی قراردادهای تأمین مالی در قراردادهای نفت و گاز و مسایل حقوقی جذب سرمایه و فناوری بین المللی و چگونگی بین المللی شدن صنعت نفت کشور، همچنین رژیم های مالی بین شرکتهای ملی نفت و دولتها نقش موثری ایفا کنند.

طول دوره و شکل نظام:

طول دوره کارشناسی ارشد حقوق نفت و گاز سه سال مشتمل بر سه نیمسال آموزشی و دو نیمسال پژوهشی است و نظام آموزشی به صورت واحدی می باشد که در آن ۳۲ واحد به صورت درس های اصلی و تخصصی در ۳ نیمسال و پایان نامه (۴ واحد) نیز در طول دو نیمسال بعد ارائه می شود. درس های این دوره جنبه نظری و پژوهشی داشته و ضرورت دارد به جنبه کاربردی نیز توجه شود.

طول هر نیمسال تحصیلی ۱۶ هفته آموزشی کامل است. هر واحد درسی نظری به مدت ۱۶ ساعت خواهد بود.

واحدهای درسی:

ردیف	عنوان	تعداد واحد	تعداد ساعات
۱	درس های پیش نیاز	به تشخیص گروه	-
۲	درس های اصلی	۲۲	۳۵۲
۳	درس های انتخابی حقوق تجاری و قراردادهای بین المللی نفت و گاز	۱۰	۱۶۰
۴	درس های انتخابی مدیریت مالی نفت و گاز	۱۰	۱۶۰
۵	درس های انتخابی تجارت نفت و گاز	۱۰	۱۶۰
۶	درس های انتخابی نهادها و سیاستهای بین المللی در نفت و گاز	۱۰	۱۶۰
۷	پایان نامه کارشناسی ارشد	۴	-
+	جمع	۳۶	۵۱۲

دانشجویان از مجموع درسهای انتخابی مذکور ۱۰ واحد را ترجیحا از یک دسته درس تخصصی، انتخاب خواهند نمود.

درسهای تخصصی انتخابی رشته:

درسهای تخصصی کارشناسی ارشد نفت و گاز در پنج دسته درس انتخابی

- ۱- حوزه تخصصی « حقوق بین الملل نفت و گاز »
- ۲- حوزه تخصصی « قراردادهای بالادستی و پایین دستی نفت و گاز »
- ۳- حوزه تخصصی « حقوق سرمایه گذاری خارجی صنعت نفت و گاز »
- ۴- حوزه تخصصی « حقوق عمومی و محیط زیست صنعت نفت و گاز »
- ۵- حوزه تخصصی « حقوق تجارت نفت و گاز »

ارائه می شود که دانشجویان درسهای انتخابی خود را باید حتی الامکان از دو حوزه تخصصی انتخاب کنند.

مجموعه درسها و برنامه پنج حوزه تخصصی انتخابی، به صورت تفکیک در جدولهای مربوط ارائه شده است.

شرایط ورود به دوره کارشناسی ارشد:

کلیه مقررات ورود به دوره کارشناسی ارشد حقوق نفت و گاز طبق آئین نامه دوره کارشناسی ارشد مصوب شورای عالی برنامه ریزی می باشد.

دارندگان مدارک کارشناسی در رشته های اقتصاد، حقوق، مدیریت و هریک از رشته های زیرگروه مهندسی، اعم از زن و مرد، می توانند در این رشته در صورت برخورداری از شرایط تعیین شده شرکت نمایند.

همچنین با توجه به اهمیت زبان انگلیسی در تدریس دوره، داوطلبان می باید مدرک معتبر از یکی از آزمونهای انگلیسی معتبر داخلی یا خارجی را داشته باشند. در غیر اینصورت باید در آزمون انگلیسی که دانشگاه مجری برگزار می کند نمره لازم را کسب نمایند.

ویژگی های رشته:

این رشته در واقع آمیزه ای از حقوق خصوصی و حقوق عمومی و حقوق بین الملل با کاربردهای متصور از حوزه صنایع نفت و گاز است. لذا دانشجویان این رشته با تسلط نسبی بر گستره علمی

حقوق در صنعت نفت می‌توانند کمبود نیروی انسانی کشور را در مباحث حقوق نفت جبران نمایند.

همچنین با توجه به اهداف و نیازمندیهای صنعت نفت و قابلیت‌های شغلی مطلوب پس از دانش آموختگی، این دوره حتی الامکان به زبان انگلیسی ارائه می‌گردد و زبان تدریس و متن منابع آموزشی و کتاب‌ها، جز در مورد درسهای فقه و عمومی، حتی الامکان به زبان انگلیسی خواهد بود.

مواد و ضرائب آزمون ورودی

ردیف	عنوان درس	ضرب
۱	حقوق مدنی	۳
۲	ریاضیات	۳
۳	اقتصاد عمومی	۲
۴	حقوق تجارت	۲
۵	زبان تخصصی	۳

گروه علمی مربوطه می‌تواند مواد و ضرائب را متناسب با شرایط، تغییر و تصویب نماید.

کاربردهای اختصاصی رشته در جامعه:

نگرش صحیح و علمی نسبت به مسئله نفت و گاز با توجه به موقعیت راهبردی و جغرافیای سیاسی مساله انرژی در دنیا و نقش کشور ما در بازارهای جهانی نفت و گاز برای بهره‌برداری صحیح و صیانتی از این منابع خدادادی و توسعه و رشد کشور ضروری می‌باشد. دانش آموختگان این رشته می‌توانند در حوزه‌های ذیل به صورت: مشاور حقوقی قراردادهای، مذاکره کننده، داور بین‌المللی، کارشناس اجرایی، مشاور و یا سیاست‌گذار موثر باشند:

کمیسیون‌های مجلس/ وزارت نفت / شرکت ملی نفت / شرکت ملی گاز/ خدمات مشاوره‌ای حقوقی و مالی در پروژه‌های نفت و گاز/ دیوان محاسبات/ شورای اقتصاد/ شوراهای کمیسیونهای ذیربط در دولت / سازمان‌ها و شرکتهای غیردولتی/ جراید / برنامه و بودجه / سازمان بازرسی کل کشور/ کلیه شرکتهای تابعه وزارت نفت و ...

فصل دوم

جدول درس‌ها

الف) جدول درس‌های پیش نیاز دوره کارشناسی ارشد حقوق نفت و گاز

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت
۱	حقوق بین الملل خصوصی	۴	۶۴
۲	قواعد عمومی قراردادها	۳	۴۸
۳	مذاکرات تجاری، نظریه و عمل	۳	۴۸
۴	زبان تخصصی نفت و گاز	۲	۳۲
۵	زبان تخصصی حقوق	۲	۳۲
۶	متون فقه	۳	۴۸
۷	اصول فقه	۳	۴۸
۸	قواعد فقه	۳	۴۸
۹	حقوق مدنی اموال و مالکیت	۲	۳۲
۱۰	حقوق مسوولیت مدنی	۲	۳۲
۱۱	عقود معین	۴	۶۴
۱۲	ادله اثبات دعوی	۲	۳۲
۱۳	آیین دادرسی مدنی	۳	۴۸
۱۴	ابعاد فنی بالادستی نفت و گاز	۲	۳۲
۱۵	ابعاد فنی پایین دستی نفت و گاز	۲	۳۲
۱۶	تاریخ صنعت نفت و گاز	۲	۳۲
۱۷	حقوق بین الملل عمومی	۴	۶۴
۱۸	حقوق تطبیقی	۲	۳۲
۱۹	حقوق تجارت	۴	۶۴
۲۰	حقوق معاملات دولتی	۲	۳۲

- بر اساس تبصره ۱ ماده ۴ آیین‌نامه کارشناسی ارشد وزارت علوم، دانشجویان حسب نظر گروه علمی و کمیته تحصیلات تکمیلی دانشکده می باید دروس پیش نیازی را که برای ایشان تعیین می گردد را تا سقف ۱۲ واحد، بگذرانند.

ب- جدول درس‌های اصلی دوره کارشناسی ارشد حقوق نفت و گاز

پیش نیاز با زمان ارائه درس	ساعت			تعداد واحد	عنوان درس	کد درس
	عملی	نظری	جمع			
		۴۸	۴۸	۳	حقوق قراردادها	
		۳۲	۳۲	۲	حقوق مسوولیت مدنی	
		۳۲	۳۲	۲	حقوق تجارت بین الملل	
		۴۸	۴۸	۳	حقوق نفت و گاز	
		۳۲	۳۲	۲	حقوق سرمایه گذاری خارجی	
		۴۸	۴۸	۳	مدیریت دعاوی و اختلافات در صنعت نفت و گاز	
		۳۲	۳۲	۲	حقوق تطبیقی مالکیت منابع معدنی	
		۴۸	۴۸	۳	فقه استدلالی نفت و گاز	
		۳۲	۳۲	۲	شرکتهای ملی و چند ملیتی نفت و گاز	
		۳۵۲	۳۵۲	۲۲	جمع	

ج) جدول درس‌های تخصصی (انتخابی) کارشناسی ارشد حقوق نفت و گاز

کد	عنوان درس	تعداد واحد	ساعت			پیش نیاز
			جمع	نظری	عملی	
حوزه «حقوق بین الملل نفت و گاز»						
	حقوق محیط زیست در صنعت نفت و گاز	۲	۳۲	۳۲		
	سازمانهای بین المللی نفت و گاز	۲	۳۲	۳۲		
	کنوانسیونهای بین المللی انرژی، نفت و گاز	۲	۳۲	۳۲		
	حقوق دریاها	۲	۳۲	۳۲		
	نظام حقوقی میادین مشترک نفت و گاز	۲	۳۲	۳۲		
حوزه «قراردادهای بالادستی و پایین دستی نفت و گاز»						
	قراردادهای بالادستی نفت و گاز	۲	۳۲	۳۲		
	قراردادهای سرمایه گذاری بین المللی نفت و گاز	۲	۳۲	۳۲		
	قراردادهای پایین دستی نفت	۲	۳۲	۳۲		
	قراردادهای گاز	۲	۳۲	۳۲		
	بازارهای بین المللی نفت و گاز	۲	۳۲	۳۲		
حوزه «حقوق سرمایه گذاری خارجی صنعت نفت و گاز»						
	تامین مالی و سرمایه گذاری در پروژه‌های نفت و گاز	۲	۳۲	۳۲		
	حقوق انتقال تکنولوژی در قراردادهای نفت و گاز	۲	۳۲	۳۲		
	حقوق بین المللی سرمایه گذاری خارجی	۳	۴۸	۴۸		
	حل و فصل اختلافات سرمایه گذاری خارجی	۳	۴۸	۴۸		
	حقوق مالکیت فکری و اموال معنوی در صنعت نفت و گاز	۲	۳۲	۳۲		

کد	عنوان درس	تعداد واحد	ساعت			پیش نیاز
			جمع	نظری	عملی	
حوزه « حقوق عمومی و محیط زیست صنعت نفت و گاز »						
	حقوق محیط زیست در صنعت نفت و گاز	۲	۳۲	۳۲		
	حقوق مسوولیت مدنی در صنعت نفت و گاز	۲	۳۲	۳۲		
	حقوق مالیاتها و عوارض دولتی نفت و گاز	۲	۳۲	۳۲		
	مقرارت و قوانین حاکم بر صنعت نفت و گاز	۲	۳۲	۳۲		
	حقوق خصوصی سازی در صنعت نفت و گاز	۲	۳۲	۳۲		
حوزه « حقوق تجارت نفت و گاز »						
	حقوق حمل و نقل در صنعت نفت و گاز	۳	۴۸	۴۸		
	حقوق شرکتهای چند ملیتی	۳	۴۸	۴۸		
	حقوق بیمه در صنعت نفت و گاز	۲	۳۲	۳۲		
	حقوق رقابت در صنعت نفت و گاز	۲	۳۲	۳۲		
	جمع واحدهای اختیاری	۱۰	۱۶۰	۱۶۰		

- دانشجویان موظفند در حوزه تخصصی خود ۴ واحد پایان نامه اخذ کنند.

فصل سوم

سرفصل درس‌ها

دوره کارشناسی ارشد حقوق نفت و گاز

عنوان درس: حقوق نفت و گاز

نوع واحد: نظری

تعداد واحد: ۳

پیش‌نیاز: کلیه درس‌های پیش‌نیاز رشته به تشخیص گروه

اهداف درس:

آشنایی با ساختار، قوانین و مقررات حاکم بر صنعت نفت و گاز در عرصه داخلی

سرفصل‌ها:

• آشنایی با ساختار، قوانین و مقررات حاکم بر صنعت نفت و گاز در عرصه داخلی

○ مقررات حاکم بر توسعه میادین نفت و گاز

○ مقررات حاکم بر وزارت نفت

○ رابطه وزارت نفت و شرکتهای تابعه

○ اساسنامه شرکت نفت

○ آیین نامه معاملات شرکت نفت

• آشنایی با ساختار، قوانین و مقررات حاکم بر صنعت نفت و گاز ایران در تعامل با

عرصه بین المللی

○ مسایل حقوقی سرمایه گذاری خارجی در صنعت نفت و گاز ایران

○ قانون تشویق و حمایت از سرمایه گذاری خارجی

○ حمایتها و تشویق های مقرر در معاهدات ایران با کشورهای خارجی

○ حمایتها و تشویق های مقرر در معاهدات و اسناد بین المللی ایران

○ بررسی کفایت حمایتهای عمومی از سرمایه گذاری های خارجی

○ نقش قوانین و مقررات ملی در روند بین المللی سازی تبادل انرژی

• آشنایی با مقررات حاکم بر معاملات دولتی از جمله

○ آیین نامه معاملات دولتی

○ مقررات قانون محاسبات

○ تشریفات انجام معاملات دولتی

○ اخذ مجوزات لازم جهت انجام معاملات دولتی

- محتوای اجباری قراردادهای داخلی و بین المللی
- آیین نامه معاملات موسسات و شرکتهای دولتی خاص
- آشنایی با مقررات دولتی حاکم بر صنعت نفت و گاز در زمینه های
 - مالیاتی
 - حق بیمه تامین اجتماعی
 - عوارض گمرکی
 - تجميع عوارض
 - عوارض شهرداری
 - کسور قانونی ناظر بر قراردادهای انرژی

منابع درسی:

- مجموعه مقررات و قوانین صنعت نفت ایران، تدوین امور حقوقی شرکت ملی نفت ایران، ۱۳۸۱
- امامی و کورش استوار سنگری؛ اصول حاکم بر تنظیم و انعقاد قراردادهای دولتی، مجله کانون وکلا، ش ۱۱، ۱۳۷۶
- امرایی، حجت؛ پایان نامه کارشناسی ارشد حقوق عمومی، بررسی ماهیت نظام حقوق، قراردادهای اداری در حقوق اداری ایران، به راهنمایی دکتر منوچهر طباطبایی مومنی، سال ۱۳۸۳، دانشکده حقوق دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی
- انصاری، ولی الله؛ کلیات حقوق قراردادهای اداری، انتشارات نشر حقوقدان، چ سوم، زمستان ۱۳۸۰
- طباطبائی مؤتمنی، منوچهر، حقوق اداری، چ سوم، تهران، سمت، ۱۳۷۶.
- یدالله حبیبی، حقوق و قوانین معاملات دولتی، مجمع علمی و فرهنگی مجد ۱۳۸۵
- Eugene O. Kuntz, *Treatise on the Law of Oil and Gas: Including Forms, Statutes, and Regulations* (Supp. 2006).
- Iran Oil And Gas Exploration Laws And Regulation Handbook(world law business library) by USA International Business Publications , 2006

دوره کارشناسی ارشد حقوق نفت و گاز

عنوان درس: حقوق قراردادها

نوع واحد: نظری

تعداد واحد: ۳

پیش‌نیاز: کلیه درس‌های پیش‌نیاز رشته به تشخیص گروه

اهداف درس:

- آشنایی تفصیلی با قواعد عمومی قراردادها
- توانایی ارزیابی حقوقی قراردادها

سرفصل‌ها:

- تاریخچه
- نظام حقوقی رومی ژرمنی و کامن لاو
- عناصر اساسی صحت قرارداد
- ایجاب، خاتمه ایجاب و قطع مذاکره
- قبول
- موضوع قرارداد
- علت قرارداد
- اشتباه و نمایش غیر واقع
- تعهد به اجراء در حقوق رومی ژرمنی و کامن لاو
- انتقال مالکیت و ضمان معاوضی
- اثر قرارداد نسبت به اشخاص ثالث
- خسارات عدم انجام تعهد و اسباب معافیت از انجام تعهد

منابع درسی:

۱. کاتوزیان، ناصر، قواعد عمومی قراردادها، دوره پنج جلدی، شرکت سهامی انتشار
۲. امامی، سید حسن، حقوق مدنی ج ۱، انتشارات اسلامی ۱۳۷۵
۳. صفایی، سید حسین، دوره مقدماتی حقوق مدنی ج ۲، نشر میزان ۱۳۸۲

4. P.D.V March, comparative contract law, England, France and Germany, Gower, 1996

دوره کارشناسی ارشد حقوق نفت و گاز

عنوان درس: حقوق مسولیت مدنی

نوع واحد: نظری

تعداد واحد: ۲

پیش‌نیاز: کلیه درس‌های پیش‌نیاز رشته به تشخیص گروه

اهداف درس:

- آشنایی با اصول و مبانی الزامهای خارج از قرارداد
- آشنایی با راههای جبران خسارت زیان دیده و آثار مسولیت مدنی

سرفصل‌ها:

- مفهوم مسولیت مدنی
- قلمرو مسولیت مدنی
- مبانی و منابع مسولیت مدنی
- ارکان مسولیت مدنی
- مسولیه‌های خاص و مختلط
- آثار مسولیت مدنی
- اثر قراردادهای در مسولیت مدنی

منابع درسی:

۱. کاتوزیان، ناصر، الزامهای خارج از قرارداد: ضمان قهری، جلد اول و دوم، انتشارات دانشگاه تهران ۱۳۷۸
۲. کاتوزیان، ناصر، مسولیه‌های ناشی از عیب تولید، انتشارات دانشگاه تهران، چاپ دوم ۱۳۸۴
۳. پاتریس ژوردن، اصول مسولیت مدنی، ترجمه مجید ادیب، نشر میزان ۱۳۸۲
۴. میشل لوراسه، مسولیت مدنی، ترجمه محمد اشتری، نشر حقوقدان، ۱۳۷۵
۵. فیوضی، رضا؛ حقوق بین الملل، مسولیت بین المللی و نظریه‌ی حمایت سیاسی، انتشارات دانشگاه تهران، ج اول، ۱۳۷۹.

دوره کارشناسی ارشد حقوق نفت و گاز

عنوان درس: حقوق تجارت بین الملل

نوع واحد: نظری

تعداد واحد: ۲

پیش‌نیاز: کلیه درس‌های پیش‌نیاز رشته به تشخیص گروه

اهداف درس:

آشنایی با قواعد حقوقی ناظر بر تجارت بین الملل

سرفصل‌ها:

- معنا و گستره حقوق تجارت بین الملل
- آشنایی با واژگان و اصطلاحات تجارت بین الملل
- اصول حقوقی قراردادهای بین المللی
- بیع بین المللی کالا و اصول حقوقی حاکم بر آن
- قالبهای استاندارد در معاملات بین المللی
- نمایندگی در حقوق تجارت بین الملل
- مسائل حقوقی ناظر بر پرداختهای مالی بین المللی
- اوراق بهادار در سرمایه گذاری بین المللی
- حمل و نقل بین المللی کالا/ مسائل مربوط به بیمه حمل و نقل کالا
- حقوق حمل و نقل کالا با تاکید بر مثالهای نفتی و گازی
- قانون حاکم در قراردادهای بین المللی
- معرفی اجمالی مباحث مدیریت دعاوی و حل اختلاف با تاکید بر مثالهای نفتی و گازی
- مبانی حقوق سرمایه گذاری و کنترل ریسک سرمایه با تاکید بر مثالهای نفتی و گازی

منابع درسی:

- Asif H Qureshi, International Economic Law, London, Sweet & Maxwell, 1999,
- Indira Carr, International Trade Law, Cavandish Publishing, 3rd edition, 2005
- Ralph H. Folsom, Michael Wallace Gordon & John A. Spanogle, Jr. *International Trade and Investment in a Nutshell*. 2d ed. St. Paul, MN: West, 2000.
- Jason Chuah, Law of International Trade, Sweet and Maxwell, 2005, London
- Jan Dalhuisen, Dalhuisen on International Commercial, Financial and Trade law, Hart Publishing, 2004

دوره کارشناسی ارشد حقوق نفت و گاز

عنوان درس: حقوق سرمایه گذاری خارجی

نوع واحد: نظری

تعداد واحد: ۲

پیش‌نیاز: کلیه درس‌های پیش‌نیاز رشته به تشخیص گروه

اهداف درس:

در این درس دانشجویان با تعریف، ضوابط و اصول حقوقی حاکم بر سرمایه‌گذاری خارجی آشنا می‌شوند. همچنین نقش و کارکرد حقوقی شرکتهای چند ملیتی و حدود مسئولیت آنها واموری مانند مصادره و غرامت برای دانشجویان تبیین می‌شود.

سرفصل‌ها:

- تعریف سرمایه گذاری خارجی
- منابع حقوق بین الملل سرمایه گذاری خارجی
- مخاطرات موجود در سرمایه گذاری خارجی
- نظارتهای دولت میزبان
- مسئولیتهای شرکتهای چند ملیتی و ابزار کنترلی دولتهای مبدا
- معاهده های دو جانبه و چند جانبه سرمایه‌گذاری خارجی
- اختلافات ناشی از سرمایه گذاری خارجی
- نقض رفتار متعارف بین المللی و مسئولیت ناشی از آن
- مصادره اموال خارجیها
- جبران غرامات ناشی از ملی نمودن سرمایه های خارجی
- قراردادهای سرمایه گذاری بین المللی
 - قراردادهای مشارکت در تولید
 - قراردادهای بیع متقابل
 - قراردادهای مشارکت در سرمایه گذاری
 - قراردادهای اعطای امتیاز

- Islamic Foreign Investment And Privatization Law Handbook (World Government and Political Library) by USA International Business Publications , 2006
- Middle East And Arabic Countries Foreign Investment And Privatization Law Handbook (World Business, Investment and Government Library) by USA International Business Publications , 2006
- Principles of International Investment Law (Foundations of Public International Law) by Rudolf Dolzer and Christoph H. Schreuer , 2008
- The International Law on Foreign Investment by M. Sornarajah , 2004
- Foreign investment law and policy in select developing countries , 1993
- The International Law on Foreign Investment by M. Sornarajah , 1994
- International Protection of Foreign Investment [2007] - Volume I: 1 by Editor, Dennis Campbell , 2007
- Daniel Johnston, *Current developments in production sharing contracts and international concerns: retrospective government take - not a perfect statistic*, 21 Petroleum Acct & Fin Mgmt J 101-108 (2002).
- Derman, Andrew B., *Primer on oil and gas host government contracts*, 42 Landman 15(13) (Sept/Oct 1997).
- Ernest E. Smith, *From concessions to service contracts*, 27 Tulsa L J 493-524 (1992).
- Robert Pritchard, *Economic Development, Foreign Investment and the Law*, (ed), London, Kluwer Law International & the International Bar Association, 199
- THOMAS WAEDELDE, **INTERNATIONAL LAW OF FOREIGN INVESTMENT:TOWARDS REGULATION BY MULTILATERAL TREATIES**, Published with the permission of the author by: Centre for Energy, Petroleum, Mineral Law and Policy. 2000

دوره کارشناسی ارشد حقوق نفت و گاز

عنوان درس: مدیریت دعاوی و اختلافات در صنعت نفت و گاز

نوع واحد: نظری

تعداد واحد: ۳

پیش‌نیاز: کلیه درس‌های پیش نیاز به تشخیص گروه

اهداف درس:

آشنایی با خاستگاه‌های اختلافات و شیوه‌های پیشگیری و حل و فصل آنها

سرفصل‌ها:

- تعریف اختلاف
- مضرات رسیدگی‌های قضایی
- سیاست‌های پیشگیری از بروز اختلاف
- شیوه‌های حل و فصل اختلافات در قراردادهای نفت و گاز
- شیوه‌های حل و فصل مسالمت آمیز اختلافات
- شیوه‌های حل و فصل اختلافات از طریق داوری
 - داوری‌های سازمانی
 - داوری‌های موردی **Ad hoc Arbitration**
 - کمیته‌های داوری از پیش تعیین شده
 - اجرای آرای داوری
 - قانون حاکم بر قراردادهای داوری مربوط به خارجیان
 - میزان اعتبار قرارداد داوری
 - صلاحیت قضایی در تنفیذ آرای داوری
- شیوه‌های حل و فصل اختلافات از طریق رسیدگی قضایی
 - شیوه‌های حل و فصل اختلافات در میادین مشترک نفت و گاز
 - مقررات و کنوانسیون‌های بین‌المللی ناظر بر تعارض قوانین
 - نمونه پژوهی داوری‌های بین‌المللی درباره مسائل نفت و گاز

منابع درسی:

- بازگیر، یداله، داوری و احکام راجع به آن، انتشارات فردوسی، ۱۳۸۰.
- تفرشی، عیسی، مباحثی از حقوق شرکتهای تجاری، (تهران: نشر دادگستر، ۱۳۷۸).
- جنیدی، لعیا، قانون حاکم در داوریهای تجاری، بین المللی، بهار ۱۳۷۶.
- خطاطان، سوسن، "اجرای احکام داوری بین المللی"، مجله حقوقی دفتر خدمات حقوق بین المللی جمهوری اسلامی ایران، شماره ۱۶ و ۱۷.
- رنه داوید، داوری در بازرگانی بین المللی، ترجمه سید حسین صفائی، (بخش تحقیقات دفتر خدمات حقوقی بین المللی).
- زرکلام، ستار، «مزایا و معایب میانجیگری- داوری» نشریه کانون وکلای دادگستری

مرکز، ش ۱۷۱

- Thomas Walde, Transnational Dispute Management, university of Dundee, CEPMLP, 2003
- **The Anglo-Iranian Oil Dispute. A study of problems of nationalization of foreign investment and their impact on international law. A thesis by Sunil Kanti Ghosh , 1960**
- Jay Martin and Mark Anshan, Alternative Dispute Resolution for Oil and Gas Practitioners, ABA Publishing
- Berwstern , 8. J. Tachabery, Handbook of Arbitration Practice, Sweet & Maxwell , 1998
- Calvo, "The Challenge of the ICC Arbitrators: Theory and Practice", 15(4) (1998) Journal of International Arbitration, pp.63-72.
- Domke, M., " Arbitration between Government Controlled Bodies and Foreign Owned Business Firms."
- Fouchard-Gaillard-Goldman (ed. Gaillard-Savage), *On International Commercial Arbitration*, (Kluwer Law International 1999)
- Leboulanger "Multi-contract Arbitration" 13 *J Int'l Arb* 43 (1996) – also at www.kluwerarbitration.com
- Legislative Imperative in the wake of Iran's new on International commercial Arbitration, Shahid beheshti university, No. 27-28
- Lew , J.D.M. , Applicable Law in International Commercial Arbitration, 1978
- Lew-Mistelis-Kroell, *Comparative International Commercial Arbitration*, (Kluwer Law International 2003)
- Nicklisch, "Multi-party Arbitration and Dispute Resolution in Major Industrial Projects" 11 *J Int'l Arb* 57 (1994) – also at www.kluwerarbitration.com
- Shore, "Disclosure and Impartiality: An Arbitrator's Responsibility vis-à-vis Legal Standards" 57(2002)-April Dispute Resolution Journal 32
- The Status of Permanent Sovereignty Over Natural Wealth and Resources.
- Vafai, J., "Conflict Resolution in the International Petroleum Industry." Journal of world Trade Law. 19 PP. 427-460.

دوره کارشناسی ارشد حقوق نفت و گاز
عنوان درس: حقوق تطبیقی مالکیت منابع معدنی

نوع واحد: نظری

تعداد واحد: ۲

پیش‌نیاز: کلیه درس‌های پیش‌نیاز رشته به تشخیص گروه

اهداف درس:

آشنایی با نظام‌های مختلف مالکیت منابع معدنی و چگونگی دخالت دولت در اداره آنها

سرفصل‌ها:

• نظام حقوقی مالکیت منابع زیرزمینی در اسلام

۱. مالکیت انفال و معادن

۲. خمس درآمد معادن

• نظام حقوقی مالکیت منابع زیرزمینی در حقوق ایران

• نظام حقوقی مالکیت منابع زیرزمینی در حقوق آمریکا

۱. ایجاد منفعت در منابع زیرزمینی توسط مالک

۲. انتقال و مشارکت در منابع معدنی

۳. ادعاهای ثالث نسبت به منابع رو زمینی و زیر زمینی

۴. مالیات بر درآمد نفت و گاز و درآمدهای آنها

• نظام حقوقی مالکیت منابع زیرزمینی در حقوق انگلیس

۱. اعطاء اجازه بهره برداری توسط دولت

۲. خرید نفت و محصولات وابسته

۳. مبادلات سهام کمپانیهای مجاز به بهره‌برداری

• معاهده‌های راجع به مالکیت نفت

۱. مناطق بهره‌برداری مشترک

۲. میراث مشترک نوع بشر: منابع زیر دریاها

۳. قطب جنوب

منابع درسی:

- علامه حلی ، تذکره الفقهاء، مؤسسة آل البيت لاحیاء التراث، ۱۴۱۴ ، ج ۵
- المحقق الكركی، جامع المقاصد، ج ۷، الطبعة الاولى ، ۱۴۱۰، مؤسسة آل البيت
- السيد محمد باقر الصدر، اقتصادنا ، دارالتعارف المطبوعات، سوريا، الطبعة العشرون ۱۹۸۷
- الشيخ محمد حسن نجفی، جواهر الکلام، دارالکتب الاسلامیه، الطبعة الثالثة ۱۳۶۷ ش، ج ۳۸
- Ernest E Smith, John S Dzienkowski, Owen L Anderson, Gary B Conine, John S Lowe, International Petroleum Transactions, Bruce M Kramer Rocky Mountain Mineral Law Foundation, Denver USA, 2000,
- Owen L. Anderson *et al* , Hemingway Oil And Gas Law And Taxation, fourth edition, Thomason ,2004
- Keith W. Blinn, *International Petroleum Exploration and Exploitation Agreements*, Barrows Company INC. NEW YORK. 1986
- L. Anderson and others, Hemingway Oil and Gas Law and Taxation, Forth edition, Thomason, 2004
- Greg Gordon, Petroleum Licensing an article in oil and gas law, Dundee University, 2007
- Michael A.G. Bunter, An introduction to Islamic Law and to its effect on the upstream petroleum sector, petroleum and mineral law and policy(CEPMLP), university of Dundee, 2003
- Kamyar Mehdiyou, **Ownership of Oil and Gas Resources in the Caspian Sea**, *The American Journal of International Law*, Vol. 94, No. 1. (Jan., 2000), pp. 179-189
- Dean Lueck, **The Rule of First Possession and the Design of the Law** *Journal of Law and Economics* , Vol. 38, No. 2 (Oct., 1995), pp. 393-436.

دوره کارشناسی ارشد حقوق نفت و گاز

عنوان درس: شرکتهای ملی و چند ملیتی نفت و گاز

نوع واحد: نظری

تعداد واحد: ۲

پیش‌نیاز: کلیه درس‌های پیش‌نیاز رشته به تشخیص گروه

اهداف درس:

- مطالعه و بررسی جامع و ریشه‌ای شکل‌گیری و تکامل شرکتهای ملی و چند ملیتی نفت و گاز در دنیا
- بسط و تعمیق دانش و فهم دانشجویان در خصوص درک جامع از مباحث عمده صنایع نفت و گاز در پرتو عملکرد و تعامل شرکتهای ملی و بین‌المللی

سرفصل‌ها:

۱. شرکتهای چند ملیتی نفت و گاز

- تاریخچه شرکتهای چند ملیتی
- ساختار حقوقی شرکتهای چند ملیتی
- قانون حاکم بر شرکتهای چند ملیتی
- محدودیت صلاحیت سرزمینی در رسیدگی به اختلافات ناشی از فعالیت این شرکتهای
- محدودیتهای قوه‌های قانونگذاری برای وضع قاعده و قانون راجع به این شرکتهای
- نظارت دولتها بر سرمایه‌گذاریهای انجام شده توسط شرکتهای چند ملیتی
- مشوق‌های سرمایه‌گذاری شرکتهای چند ملیتی
- مسائل حقوقی وضع مالیات و عوارض بر فعالیتهای شرکتهای چند ملیتی
- مسئولیت مدنی شرکتهای مادر و شرکتهای وابسته به آنها
- پنهان بودن نقش اصلی کمپانی (شرکتهای) مادر در پاسخگویی
- انتقال تکنولوژی و نقش شرکتهای چند ملیتی در این موضوع
- روابط کارگر و کارفرما و شرکتهای چند ملیتی

۲. شرکتهای ملی نفت

- تاریخچه شرکتهای ملی نفت
- ساختار قانونی شرکتهای ملی نفت

- فرهنگ و هویت شرکتهای ملی نفت
- نسل جدید شرکتهای ملی نفت
- ناملايمات صنعت
- مشارکت در پروژههای نفتی

منابع درسی:

1. Peter Muchlinski, Multinational Enterprises & the Law, Oxford , 2nd edition, 2007
2. Cynthia Day Wallace , Legal Control of the Multinational Enterprise: National Regulatory Techniques and the Prospects for International Controls, 1982
3. Foreign Direct Investment and the Multinational Enterprise: A Bibliography , Cynthia Day Wallace , 1988
4. Multinational Corporations and International Law: Accountability and Compliance Issues in the Petroleum Industry , Emeka A. Duruigbo , 2003
5. Richard Barry, The Management of International Oil Operations
6. N.J.Adler, International Dimensions of Organizational Behavior
7. Robert Anderson, Fundamentals of The Petroleum Industry
8. Daniel Yergin, The Prize: The Epic Quest For Oil, Money and Power
9. John Paisie, E-Transformation of Oil Companies
10. Ragael El-Mallakh, Petroleum and Economic Development
11. Carol A.Dahl, International Energy Markets, Understanding Pricing, Policies and Profits
12. Valerie Marcel, John V. Mitchell (2006), Oil Titans: National Oil Companies
13. H.R. Hahlo , Nationalism and the Multinational Enterprise , 1973
14. **Multinational Corporations and International Law: Accountability and Compliance Issues in the Petroleum Industry** by Emeka A. Duruigbo , 2003
15. **The Political Economy of Oil in Alaska: Multinationals Vs. the State** by Jerry McBeath, Matthew Berman, Jonathan Rosenberg, and Mary F. Ehrlander , 2008

دوره کارشناسی ارشد حقوق نفت و گاز

عنوان درس: فقه استدلالی نفت و گاز

نوع واحد: نظری

تعداد واحد: ۳

پیش‌نیاز: کلیه درس‌های پیش‌نیاز رشته به تشخیص گروه

اهداف درس:

آشنایی با نظرات و آراء فقهی مربوط به مالکیت و نحوه استفاده از معادن زیرزمینی نفت و گاز از اهداف این درس می‌باشد.

سرفصل‌ها:

✓ فقه انفال و منابع زیر زمینی

✓ فقه مشترکات عامه و استفاده از آنها در صنعت نفت و گاز

✓ فقه مالکیت در نفت و گاز

- پیوند مالکیت منابع با مالکیت زمین

- حدود اختیارات اشخاص حقیقی

- تسلیط

- فقه مالکیت مخازن نفت و گاز در اراضی مفتوح العنوه

- فقه مالکیت مخازن مشترک نفت و گاز و نحوه استفاده مشترک از

منابع مشترک

- فقه مالکیت و اموال معنوی در قراردادهای نفت و گاز

- بررسی فقهی ابعاد مربوط به جریانات ملی شدن منابع نفت و گاز

✓ فقه حیزات در منابع نفت و گاز

✓ فقه حاکمیت در نفت و گاز

- تزاخم منافع عمومی با منافع خصوصی

- تزاخم منافع ملی با منافع شرکتهای چند ملیتی

✓ فقه مسوولیت و عدالت بین نسلی در مسائل نفت و گاز

- مسوولیت آلودگیهای زیست محیطی

- عدالت بین نسلی در برداشت از منابع نفت و گاز

- راهکارهای فقهی تعمیم و حفاظت ثروت

✓ فقه مسائل بین المللی و چند ملیتی صنعت نفت و گاز

- فقه تعامل با دارالکفر در سرمایه گذاریهای مشترک در منابع و درآمدهای نفت و گاز
- فقه تعامل با دارالاسلام در اکتشاف، استخراج و بهره برداری از منابع نفت و گاز
- فقه اعطای امتیازات منابع نفتی و گازی به سرمایه گذاران خارجی
- فقه تعامل با اتباع اجانب در مساله اشتغال در صنعت نفت و گاز
- ✓ فقه حکومت اسلامی در مسائل نفت و گاز
- فقه حدود اختیارات و تکالیف ولی فقیه در منابع و درآمدهای نفت و گاز
- بهره مالکانه در دولت اسلامی
- فقه ضرائب و اخماس حکومت اسلامی بر درآمدهای نفت و گاز
- بررسی تطبیقی رویکردهای فقهی موجود در قوانین اساسی کشورهای اسلامی در حوزه نفت و گاز
- ✓ فقه قراردادهای نفت و گاز
- امکان سنجی بکارگیری عقود مشارکتی فقهی در مسائل نفت و گاز
- عقود انتقالی و کاربرد آنها در مسائل نفت و گاز
- مطالعه تطبیقی قواعد حاکم بر قراردادها از منظر نظامهای حقوقی دنیا و فقه شیعه
- مواضع فقههای عظام در مورد قراردادها و امتیازات اعطایی منعقد در عصر قاجار و پهلوی
- بررسی فقهی قراردادهای حاضر نفت و گاز
 - امتیازات
 - پیمانکاری
 - سهم بری از تولید (PSA, PSC)
 - مشارکت در سرمایه یا عمل (JVA, JOA, BOT,)
- ✓ فقه الربا در قراردادهای نفت و گاز
- فقه بهره های بانکی در قراردادهای نفت و گاز
- ربا در حسابداری جریان نقدی تنزیل شده (DCF)
- ربا در تاخیر تادیه
- ربا در محاسبه ارزش و جریمه ها

• مساله بازپرداخت دیون (مالی و کالایی)

✓ بررسی فقهی مکانیسم بورس نفت

✓ فقه معاملات سلف نفت و گاز

✓ فقه مشتقات در بازارهای کاغذی نفت و گاز

• فقه آتی ها (Futures) در بازارهای کاغذی نفت و گاز

• فقه اختیارات (Options) در بازارهای کاغذی نفت و گاز

• فقه معاوضه (Swap) در بازارهای کاغذی نفت و گاز

منابع درسی:

- علامه حلی، تذکره الفقهاء، موسسه آل البيت لاحیاء التراث، ۱۴۱۴، ج ۵
- المحقق الکرکی، جامع المقاصد، ج ۷، الطبعة الاولى، ۱۴۱۰، موسسه آل البيت
- السيد محمد باقر الصدر، اقتصادنا، دارالتعارف المطبوعات، سوريا، الطبعة العشرون ۱۹۸۷
- الشيخ محمد حسن نجفی، جواهر الکلام، دارالکتب الاسلامیه، الطبعة الثالثة ۱۳۶۷ ش، ج ۳۸
- شیخ طوسی، المبسوط فی فقه الامامیه، ج ۳، تهران، المکتبه المرتضویه، ۱۳۶۳
- حر عاملی، الوسائل، موسسه آل البيت، قم، ۱۴۰۹ هـ ق
- مختصر النافع، محقق حلی، کتاب الخمس، تهران، مکتبه الاسلامیه الکبری، ۱۴۰۲ هـ ق
- بن علی العاملی، زین الدین (شهید ثانی)، مسالک الأفهام، ج ۱، ج اول، قم، موسسه المعارف الاسلامیه، ۱۴۱۳ هـ ق
- نجفی، محمد حسن، جواهر الکلام، ج ۱۶، بیروت، داراحیاء التراث العربی، ۱۴۱۲ هـ ق
- خمینی، روح الله، تحریر الوسیله، ج ۱، بیروت، دارالانوار، ۱۴۰۳
- الموسوی الخوئی، سید ابوالقاسم، مستند العروه الوثقی، کتاب الخمس، ج ۵، قم، لطفی، ۱۳۶۴
- محقق همدانی، آغا رضا، مصباح الفقیه، ج ۱۴، چاپ اول، قم، موسسه النشر الاسلامی، ۱۴۱۶ هـ ق
- منتظری، حسینعلی، دراسات فی ولایه الفقیه، ج ۴، دارالفکر، قم، چاپ اول، ۱۴۱۱ هـ ق
- نراقی، احمد بن محمد مهدی، مستند الشیعه فی احکام الشریعه، ج ۱۰، ستاره، قم، چاپ اول، ۱۴۱۷ هـ ق
- نمازی، عبد النبی، مصباح الشریعه فی شرح تحریر الوسیله، کتاب الخمس، اسماعیلیان، قم، ۱۴۱۴ هـ ق
- الجوهری، اسماعیل بن حماد، الصحاح، ج ۶، چاپ چهارم، بیروت، بی جا، ۱۴۱۰ هـ ق
- Sharia Law and the Arab Oil Bust: PetroCurse or Cost of Being Muslim? by Glenn L. Roberts

درس‌های حوزه تخصصی « حقوق بین الملل نفت و گاز »

دوره کارشناسی ارشد حقوق نفت و گاز

عنوان درس: حقوق محیط زیست در صنعت نفت و گاز

نوع واحد: نظری

تعداد واحد: ۲

پیش‌نیاز: کلیه درس‌های اصلی رشته

اهداف درس:

دانشجویان در این درس با آلودگیهای زیست محیطی ناشی از صنعت نفت و راهکاری

حقوقی مبارزه با آن آشنا می شوند.

سرفصل‌ها:

- حاکمیت ، حقوق بین الملل و حفاظت از محیط زیست
- الزامات زیست محیطی کشور میزبان
- آلودگیهای فرامرزی
- نشت نفت
- مسوولیت تحت رژیم حقوق ملی / معاهدات بین المللی در خصوص موضوع
- گرم شدن کره زمین
- کنوانسیون بارسلون ۱۹۷۶ برای حفاظت دریای مدیترانه در مقابل آلودگی
- کنوانسیون ۱۹۷۸ کویت برای حفاظت مناطق دریای در مقابل آلودگی
- کنوانسیون کارائیب برای حفاظت دریای کارائیب در مقابل نشت نفت
- کنوانسیون ۱۹۹۲ دریای بالتیک
- پروتکل کیوتو

منابع درسی:

- **Environmental Regulation of Oil and Gas (International Energy & Resources Law & Policy)** by Zhiguo Geo , 1998
- **Environmental Law Simplified: A Practical Guide for Oil and Gas Operations** , 1993
- **Oil Pollution at Sea: Civil Liability and Compensation for Damage (Commercial Law)** by Gotthard Gauci , 1997
- **Environmental Regulation of Petroleum Spills and Wastes (Wiley Series in Environmental Law)** by MM Gibson , 1993
- **S V Vinogradov and J P Wagner, COMBATTING OPERATIONAL POLLUTION FROM OFFSHORE PETROLEUM ACTIVITIES: INTERNATIONAL LEGAL REGIME**, published with the permission of the authors by: Centre for Energy, Petroleum and Mineral Law and Policy, 1997

دوره کارشناسی ارشد حقوق نفت و گاز

عنوان درس: سازمانهای بین المللی نفت و گاز

نوع واحد: نظری

تعداد واحد: ۲

پیش‌نیاز: کلیه درس‌های اصلی رشته

اهداف درس:

- مطالعه و بررسی جامع و ریشه‌ای شکل‌گیری و تکامل سازمانهای بین المللی نفت و گاز
- بسط و تعمیق دانش و فهم دانشجویان در خصوص درک جامع از مباحث عمده صنایع نفت و گاز در پرتو عملکرد سازمانهای جهانی

سرفصل‌ها:

- نقش و جایگاه سازمان‌های بین‌المللی و منطقه‌ای در صنایع نفت و گاز اوپک، سازمان کشورهای صادرکننده نفت
- شکل‌گیری سازمان اوپک و نقش و جایگاه جمهوری اسلامی ایران در سیاست‌های آن
- شکل‌گیری، تکامل و نحوه فعالیتها در مراکز بورس نفت در کشورهای مصرف‌کننده و تأثیرات آن بر عملکرد صنایع نفت و گاز
- آژانس بین‌المللی انرژی
- سازمان توسعه صنعتی ملل متحد UNIDO
- برنامه توسعه ملل متحد
- سازمان تجارت جهانی
- اتحادیه منطقه آزاد تجاری آمریکای شمالی، نفتا
- اتحادیه کشورهای آسیای جنوب شرقی، آسه آن
- اِکو، سازمان همکاریهای منطقه‌ای

منابع درسی:

- Bernard Taverne, Petroleum, Industry and Government, Kluwer law, 1999
- Garry P. Samason, The Role of World Trade Organaization in Global Governance
- N.J.Adler, International Dimensions of Organizational Behavior
- Robert Anderson, Fundamentals of The Petroleum Industry
- Daniel Yergin, The Prize: The Epic Quest For Oil, Money and Power
- Carol A.Dahl, International Energy Markets, Undrestanding Pricing, Policies and Profits

دوره کارشناسی ارشد حقوق نفت و گاز
عنوان درس: کنوانسیونهای بین المللی انرژی، نفت و گاز

نوع واحد: نظری

تعداد واحد: ۲

پیش‌نیاز: کلیه درس‌های اصلی رشته

اهداف درس:

آشنایی با کنوانسیونهای منعقد شده در تجارت نفت و همچنین کنوانسیونهای مربوط به اداره میادین مشترک و بطور کلی کنوانسیونهای مربوط به انرژی جهت آشنایی با ذائقه حقوق بین‌الملل در حقوق نفت

سرفصل‌ها:

- منشور انرژی
- کنوانسیونهای بین دول برای توسعه مشترک میادین
- قواعد اتحادیه اروپایی در خصوص مورد
- کنوانسیون ۱۹۷۲ اسلو راجع به دامپینگ
- کنوانسیون ۱۹۷۲ لندن راجع به دامپینگ
- کنوانسیون راجع به حفاظت از محیط زیست دریا
- کنوانسیون راجع به انرژی (Energy Charter Treaty) ۱۹۹۴

منابع درسی:

- Bernard Taverne, Petroleum, Industry and Government, Kluwer law, 1999

دوره کارشناسی ارشد حقوق نفت و گاز

عنوان درس: حقوق دریاها

نوع واحد: نظری

تعداد واحد: ۲

پیش‌نیاز: کلیه درس‌های اصلی رشته

اهداف درس:

در این درس دانشجویان با مقررات و مجموعه اصول و قواعد حاکم بر روابط دولتها در محیط دریاها و اقیانوس‌ها آشنا می‌شوند.

سر فصلها:

آبهای داخلی

رژیم پذیرش کشتیها

رژیم اقامت

دریاهای سرزمینی

نظام حقوقی

تحدید دریای سرزمینی

منطقه نظارت

منطقه اقتصادی انحصاری

دریاهای آزاد

تاریخچه

توجیه اصل آزادی دریاها

آزادیهای شش‌گانه

نظام حقوقی بستر و زیر بستر دریاها و اقیانوس‌ها

فلات قاره

رژیم حقوقی منطقه بین‌المللی اعماق

منابع هیدروکربنی کف دریاها

میراث فرهنگی کشف شده در دریاها

دیوان بین‌المللی حقوق دریاها

منابع درسی:

• آلن لو ترجمه بهمن آقایی، حقوق دریاها،

- The Law of the Sea by R. R. Churchill and A. V. Lower
- Cases and Materials on the Law of the Sea by Louis B. Sohn and John E. Noyes , 2004
- The Law of the Sea: Progress and Prospects , by David Freestone (Editor), Richard Barnes (Editor), David Ong (Editor)

دوره کارشناسی ارشد حقوق نفت و گاز
عنوان درس: نظام حقوق میادین مشترک نفت و گاز

نوع واحد: نظری

تعداد واحد: ۲

پیش‌نیاز: کلیه درس‌های اصلی رشته

اهداف درس:

آشنایی با شیوه‌ها و قالب‌های مختلف استفاده از میادین مشترک در نظامات حقوقی ملی و بین
المللی از اهداف این درس است

سرفصل‌ها:

- تعریف unitization
- دلایل و توجیهات
- موافقتنامه‌های ابتدایی
- موافقتنامه unitization
- تقسیم منبع و عواید آن
- توجیهات فنی برای تقسیم منبع
- پروسه اداره میدان و عنداللزوم تجدید نظر در توافقات
- نقش کارشناسان
- شیوه‌های مختلف اداره میادین مشترک بین کشورهای همجوار
- اداره مشترک میادین و و حل و فصل اختلافات مرزی

منابع درسی:

- Gary D. Libecap, James L. Smith, REGULATORY REMEDIES TO THE COMMON POOL: THE LIMITS TO OIL FIELD UNITIZATION, University of Arizona National Bureau of Economic Research and Southern Methodist University November 1, 2000
- Bitrus Joseph Bulama, CROSS-BORDER UNITISATION: WHAT OPTIONS ARE THERE FOR STATES IF NO AGREEMENT CAN BE REACHED, UNIVERSITY OF DUNDEE, 2007

درس‌های حوزه تخصصی «قراردادهای بالا دستی و پایین دستی نفت و گاز»

دوره کارشناسی ارشد حقوق نفت و گاز

عنوان درس: قراردادهای بالا دستی نفت و گاز

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: کلیه درس‌های اصلی رشته

اهداف درس:

در این درس دانشجویان با ساختار حقوقی انواع قراردادهایی که در صنایع بالادستی نفت مورد استفاده دارند آشنا می‌شوند. و قدرت شناخت کلی مراحل کار و قراردادهای مورد نیاز آنرا در بخش بالا دستی را پیدامی‌کنند.

سرفصل‌ها:

- قراردادهای خرید خدمت
- قراردادهای پیمانکاری مهندسی ، تامین کالا و ساخت EPC
- قراردادهای ساخت ، بهره برداری و تولید BOT
- قراردادهای اکتشاف و توسعه
- قراردادهای مربوط به بهره برداری بهینه از مخازن مشترک (unitization)
- قراردادهای مشارکت در در پیشنهاد اخذ پروژه (joint bidding)
- قراردادهای حمایتی (Support Agreements)
- قراردادهای دسته دوم (Form out Agreements)
- قراردادهای حفاری (drilling contracts)
- قراردادهای اداره مشترک میادین (Joint operating agreements)
- قراردادهای همکاری فنی (The technical assistance agreements)
- قراردادهای تملک در صنعت نفت و گاز (acquisition)
- قراردادهای تامین مالی در صنعت نفت و گاز
- قراردادهای تجاری واحدهای تولیدی متحرک در صنعت نفت و گاز
- قراردادهای ناظر بر جمع آوری تجهیزات در صنعت نفت و گاز (Abandonment)

منابع درسی:

- Martyn R. David, *Upstream Oil And Gas Agreements*, Sweet and Maxwell 1996
- Eugene O. Kuntz, *Treatise on the Law of Oil and Gas: Including Forms, Statutes, and Regulations* (Supp. 2006).

دوره کارشناسی ارشد حقوق نفت و گاز

عنوان درس: قراردادهای سرمایه گذاری بین المللی نفت و گاز

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: کلیه درس‌های اصلی رشته

اهداف درس:

آشنایی با ابعاد حقوقی قراردادهای ناظر بر اکتشاف، توسعه و بهره برداری از میادین نفت و گاز از قبیل قراردادهای مشارکت در تولید، بیع متقابل، مشارکت در سرمایه گذاری، اعطای امتیاز و ... است.

سرفصل‌ها:

- گونه شناسی انواع قراردادها
- مقدمات قراردادی (فرایند واگذاری و انعقاد قرارداد، مستند سازی اسناد و مدارک)
- قراردادهای مشارکت در تولید
- قراردادهای بیع متقابل
- قراردادهای مشارکت در سرمایه گذاری
- قراردادهای اعطای امتیاز
- سیاستهای سرمایه گذاری ناظر بر صنعت نفت و گاز
- نمونه پژوهی چند قرارداد بالادستی مربوط به سرمایه گذاری صنایع نفت و گاز ایران
- کارگاه تهیه متون قراردادی بالادستی (Drafting)

منابع درسی:

- *Middle East Basic Oil Laws and Concession Contracts, Original Texts*, (1959--).
- Derman, Andrew B., *Primer on oil and gas host government contracts*, 42 Landman 15(13) (Sept/Oct 1997).
- Barrows, Gordon H., *Trends in petroleum E & P contracts worldwide*, 10 Oil & Gas L & Tax'n Rev 171-182 (1992).
- Bassindale, John, *Demurrage in oil trading contracts*, 11 Oil & Gas L & Tax'n Rev 143-149 (1993).
- Brent D. Kinney, *Petroleum laws and model contract terms: production sharing in China*, 12 Oil & Gas L & Tax'n Rev 231-239 (1994).
- Chijioke E. Emole, *Recent legislative developments in production sharing contracts in Nigeria*, 2 Int'l Energy L & Tax'n Rev 72-74 (February 2000).

- Daniel Johnston, *Current developments in production sharing contracts and international concerns: retrospective government take - not a perfect statistic*, 21 Petroleum Acct & Fin Mgmt J 101-108 (2002).
- Derman, Andrew B., *Primer on oil and gas host government contracts*, 42 Landman 15(13) (Sept/Oct 1997).
- Ernest E. Smith, *From concessions to service contracts*, 27 Tulsa L J 493-524 (1992).
- Lawrence Atsegbua, *Acquisition of oil rights under contractual joint ventures in Nigeria*, 37 J African L 10-29 (1993).
- Linda M. Nichols, *Understanding the basics of international contracts*, 47 Oil Gas & Energy Q 537-541 (1999).
- Lynn M. Luker, Jeanette H. Quay, *Transferring risk by contractual indemnity: a view from oil and Energy*, 65 Def Couns J 371 (July 1998).
- Martin, A. Timothy, *Model contracts: a survey of the global petroleum industry*, 22 J Energy & Nat Resources L 281-339 (2004).
- Martyn A. Frey, Terry H. Bitting, Phyllis Hurley Frey, *"Introduction to the Law of Contract"*, 3rd Edition, West Legal Studies, Thomson Learning, 2000
- Yinka Omorogbe, *The Oil and Gas Industry - Exploration and Production Contracts*, Lagos – Benin – Ibadan – Jos – Oxford,
- Zhiguo Gao, *Environmental Regulation of Oil and Gas*, London, Kluwer Law International, 1998,
- *Middle East Basic Oil Laws and Concession Contracts, Original Texts*, (1959--).
- Derman, Andrew B., *Primer on oil and gas host government contracts*, 42 Landman 15(13) (Sept/Oct 1997).
- Ernest E. Smith, *From concessions to service contracts*, 27 Tulsa L J 493-524 (1992).
- Brent D. Kinney, *Petroleum laws and model contract terms: production sharing in China*, 12 Oil & Gas L & Tax'n Rev 231-239 (1994).
- Chijioke E. Emole, *Recent legislative developments in production sharing contracts in Nigeria*, 2 Int'l Energy L & Tax'n Rev 72-74 (February 2000).
- Daniel Johnston, *Current developments in production sharing contracts and international concerns: retrospective government take - not a perfect statistic*, 21 Petroleum Acct & Fin Mgmt J 101-108 (2002).
- Lawrence Atsegbua, *Acquisition of oil rights under contractual joint ventures in Nigeria*, 37 J African L 10-29 (1993).

دوره کارشناسی ارشد حقوق نفت و گاز

عنوان درس: قراردادهای پایین دستی نفت

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: کلیه درس‌های اصلی رشته

اهداف درس:

هدف از این درس آشنایی دانشجویان با قراردادهای پایین دستی نفت و گاز از قبیل: قراردادهای ساخت و راه اندازی پالایشگاه‌ها، احداث خطوط انتقال نفت و گاز، احداث بنادر صادرات و تخلیه نفت و گاز و ... است.

سرفصل‌ها:

- گونه شناسی انواع قراردادها
- مقدمات قراردادی (فرایند واگذاری و انعقاد قرارداد، مستند سازی اسناد و مدارک)
- آشنایی با قراردادهای پایین دستی نفت و گاز از قبیل
 - قراردادهای ساخت و راه اندازی پالایشگاه‌ها
 - قراردادهای احداث خطوط انتقال نفت و گاز
 - قراردادهای احداث بنادر صادرات و تخلیه نفت و گاز
- نمونه پژوهی چند قرارداد پایین دستی مربوط به صنایع نفت و گاز ایران
- کارگاه تهیه متون قراردادی پایین دستی (Drafting)

منابع درسی:

- Barrows, Gordon H., *Trends in petroleum E & P contracts worldwide*, 10 Oil & Gas L & Tax'n Rev 171-182 (1992).
- Bassindale, John, *Demurrage in oil trading contracts*, 11 Oil & Gas L & Tax'n Rev 143-149 (1993).
- Linda M. Nichols , *Understanding the basics of international contracts*, 47 Oil Gas & Energy Q 537-541 (1999).
- Lynn M. Luker, Jeanette H. Quay, *Transferring risk by contractual indemnity: a view from oil and Energy*, 65 Def Couns J 371 (July 1998).
- Martin, A. Timothy, *Model contracts: a survey of the global petroleum industry*, 22 J Energy & Nat Resources L 281-339 (2004).
- Martyin A. Frey, Terry H. Bitting, Phyllis Hurley Frey, *"Introduction to the Law of Contract"*, 3rd Edition, West Legal Studies, Thomson Learning, 2000

دوره کارشناسی ارشد حقوق نفت و گاز

عنوان درس: قراردادهای گاز

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: کلیه درس‌های اصلی رشته

اهداف درس: با معرفی انواع قراردادهای معمول در بخش گاز صنعت نفت دانشجویان با اصول و عرفهای تجاری این قراردادها آشنا می‌شوند و آشنایی لازم با اصول حقوقی حاکم بر این قراردادها را پیدا می‌کنند.

سرفصل‌ها:

○ قراردادهای احداث تأسیسات شیرین سازی و مایع سازی گاز

○ قراردادهای زنجیره‌ای LNG

○ قراردادهای LPG

○ قراردادهای CNG

○ GTL و نقش آن در بازارهای آینده گاز

○ مسائل ناظر بر بازارهای نقد و سلف بین‌المللی گاز

○ قراردادهای حمل و نقل گاز

○ قراردادهای فروش گاز

○ تحلیل بازارهای در حال شکل‌گیری گاز

منابع درسی:

- Anne O'Hara, *A Practical Guide to Gas Contracting* (PennWell Books 1999).
- Blanche Sas, *Legal and contractual issues relating to interstate gas pipelines in emerging nations*, 2002 Int'l Energy L & Tax'n Rev 70-81 (No. 4, 2002).
- Derman, Andrew B., *Primer on oil and gas host government contracts*, 42 Landman 15(13) (Sept/Oct 1997).
- John S. Lowe, *New generation of gas contracts*, 8 Corp Couns Rev 1-13 (May 1989).
- Anne O'Hara, *A Practical Guide to Gas Contracting* (PennWell Books 1999).
- Blanche Sas, *Legal and contractual issues relating to interstate gas pipelines in emerging nations*, 2002 Int'l Energy L & Tax'n Rev 70-81 (No. 4, 2002).
- John S. Lowe, *New generation of gas contracts*, 8 Corp Couns Rev 1-13 (May 1989).

دوره کارشناسی ارشد حقوق نفت و گاز

عنوان درس: بازارهای بین المللی نفت و گاز

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: کلیه درس‌های اصلی رشته

اهداف درس:

- آشنائی با ساختار بازارهای نفت و گاز
- آشنائی با قراردادهای تک محموله و قرارداد های بلند مدت و نفت خام های شاخص و مسائل مربوط به آنها
- آشنائی با بازارهای بورس نفت و مکانیزم فعالیت آنها
- آشنائی با بازارها و معاملات گاز طبیعی و قراردادهای گاز
- آشنائی با ابعاد حقوقی قراردادهای نفت و گاز

سرفصل‌ها:

- کلیات و مفاهیم اساسی در بازارهای نفت و گاز
- شناخت مختصات اقتصادی بازارهای بین المللی و منطقه ای نفت و گاز
- اصول معاملات و حمل و نقل گاز چه به روش خط لوله و چه به روش مایع سازی
- نقش تاریخی ظرفیت مازاد در رفتار بازارهای بین المللی نفت و تاثیر آن بر ساختار بازارها
- سیر تکاملی بازار نفت، از ابتدا تا بحران ۱۹۸۶، بعد از بحران و ادغام شرکتهای بزرگ
- ادغام افقی، ادغامهای مالی و عملیاتی عمودی در شرکتهای چند ملیتی و تاثیر آنها بر قیمتهای بازار
- ملی شدن شرکتهای نفتی و تغییر استراتژی شرکتهای چند ملیتی
- قیمت نفت
 - هزینه نهایی و قیمت نفت در بازار بین المللی
 - قیمت‌های نفت در بازار جهانی
- مدل‌های پیش‌بینی قیمت‌های نفت و گاز
- تحلیل اقتصادی نوسانات قیمتی در بازارهای نفت و گاز
- کلیات و مفاهیم اساسی در بازارهای نفت و گاز
- شناخت بازارهای بین المللی و منطقه ای نفت و گاز

- شناخت نحوه قیمت گذاری نفت و گاز در قراردادهای مربوطه و شاخص های قیمت گذاری
- شناخت بازارهای بورس و آتی های نفت و گاز و کلیه مسائل مربوط به آنها
 - قراردادهای و بازارهای حال و سلف
 - معرفی بازار آتی برنت، IPE, NYMEX و SIMEX و معاملات مربوط به مشتقات در بازار نفت
 - آشنایی با قراردادهای آتی و استراتژیهای پوشش ریسک و سفته بازی در بازارهای آتی
 - آشنایی با قراردادهای معاوضات و استراتژیهای پوشش ریسک
 - آشنایی با مروری بر مبانی و انواع اختیارات و قیمت گذاری آنها
 - آشنایی با استراتژیهای بازیگران عمده در معاملات مشتقات در بازار نفت
 - آشنایی با مسائل حقوقی مشتقات و استراتژیهای پوشش ریسک و سفته بازی.
- شناخت نفت خام های شاخص و مسائل مربوط به آنها
- شناخت ارتباط ها ، تفاوت ها و تاثیر و تاثرات میان بازارهای نفت و گاز
- شناخت ساختار قراردادهای نفت و گاز و چارچوب های مالی مربوطه
- محدودیتهای عرضه بین المللی نفت و گاز
- بازارهای داخلی و بین المللی نفت و گاز و قیمت گذاری آن
- بازیگرهای اصلی در بازارهای نفت و گاز: شرکت های بین المللی، شرکت های ملی نفت و اوپک
- نقش دولتها در بخش نفت و گاز

منابع درسی:

- Bosselman, Rossi and Weaver's, *Energy Law and Policy: Cases and Materials* (Foundation Press, 2000)
- James P. Dorian." *Energy Policy* 30(15): 1363-1364.
- Jeffrey S. Thomas & Michael A. Meyer, *The New Rules of Global Trade: A Guide to the World Trade Organization*. Scarborough, Ont.: Carswell, 1997.
- Mitchell, Edward J., U. S. Energy Policy: A Primer (Washington, D.C.: American Enterprise Institute for Public Policy Research, 1974).
- Valerie Marcel, John V. Mitchell (2006), *Oil Titans: National Oil Companies*

- Bernard Mommer, *Global Oil and the Nation State*, oxford University Press 2002
- David Roe, *LNG Trade: A Review of Markets, Projects and Issues in the Changing World of LNG* (SMi Publishing Ltd, London 2001);
- Ernest E Smith, John S Dzienkowski, Owen L Anderson, Gary B Conine, John S Lowe, *International Petroleum Transactions*, Bruce M Kramer Rocky Mountain Mineral Law Foundation, Denver USA, 2000
- Noah S. Baer, *Oil and Gas Transactions* [BNA Tax Mgmt. Portfolio No. 605] (2002, Supp. Apr. 2006).
 - Philip Barnes, *Indonesia: The Political Economy of Oil*, Oxford, Oxford University Press, 1995
 - Morris Engelson, *Pricing Strategy: An Interdisciplinary Approach*
 - Heywood W Fleis, *The effect of OPEC oil pricing on output, prices, and exchange rates in the United States and other industrial countries* (A CBO study)
 - Middle East Crude Oil Pricing.: An article from: *APS Review Oil Market Trends*, 2004
 - Oil Products Pricing and Refining Profitability.: An article from: *APS Review Oil Market Trends*, 2001
 - Richard Chadbourn Weisberg, *The politics of crude oil pricing in the Middle East, 1970-1975: A study in international bargaining* (Research series - Institute of International Studies, University of California ; no. 31)
 - SAUDI ARABIA - Export Pricing & Marketing.: An article from: *APS Review Oil Market Trends*
 - Taki Rifai, *Pricing of Crude Oil* (Praeger special studies in international economics and development)
- John Hull, *Options, Futures and Other Derivatives*, 5th Edition, Prentice Hall, 744 Pages, 2003.
- David Long, Ed., *Oil Trading Manual*, Cambridge, Woodhead Pub., 494 Pages, 1994.
- Paul Stevens, *The Economics of Energy*, (2000)
- Daniel Johnston
 - "International Petroleum Fiscal Systems and Production Sharing Contracts" (1994),
 - "International Petroleum Fiscal Systems Analysis" Database (2001) PennWell
 - "Maximum Efficient Production Rate" (2002) University of Dundee (With David Johnston)
 - "Economic Modeling and Risk Analysis Handbook" (2002) U. of Dundee
 - "International Exploration Economics, Risk and Contract Analysis" PennWell (2003)
- David Roe, *LNG Trade: A Review of Markets, Projects and Issues in the Changing World of LNG* (SMi Publishing Ltd, London 2001);
- Manouchehr Takin, *Understanding Iran's economy and its oil and gas industries*, Published January 2002
- Miller, Roger LeRoy, *The Economics of Energy: What Went Wrong* (New York, N.Y.: William Morrow & Co., Inc., 1974).

درس‌های حوزه تخصصی « حقوق سرمایه گذاری خارجی صنعت نفت و گاز »

دوره کارشناسی ارشد حقوق نفت و گاز

عنوان درس: تامین مالی و سرمایه گذاری در پروژه های نفت و گاز

نوع واحد: نظری

تعداد واحد: ۲

پیش‌نیاز: کلیه درس‌های اصلی رشته

اهداف درس:

آشنایی با تامین مالی بین المللی و سرمایه گذاری در مقیاس بزرگ و طرحهای زیر بنایی، ارزیابی امکان موفقیت اقتصادی یک طرح، ارزیابی ریسک و کاهش آن در طرح های نفت و گاز و کاهش ریسکها در طرح های نفت و گاز. و قادر بودن بر تحلیل "برنامه های تامین مالی بین المللی" در طرح های نفت و گاز در جهان.

- آشنائی با ویژگیهای سرمایه گذاری در صنعت نفت و گاز
- آشنائی با مشکلات کشورهای در حال توسعه در زمینه سرمایه گذاری (با تأکید بر بخش بالادستی صنعت نفت)
- آشنائی با انواع ریسک و نرخ بازدهی سرمایه گذاری و روشهای محاسبه کمی آن و تحلیل حساسیت
- آشنائی با اجزاء ساختاری تامین مالی در صنعت نفت
- آشنائی با سیستمهای مالی مختلف صنعت نفت

سرفصل‌ها:

• مقدمه ای در مورد تامین مالی بین المللی

• چرایی تامین مالی بین المللی

• عملیات تامین مالی.

• اهداف تامین مالی بین المللی.

• مقدمه ای در مورد تامین مالی برای سرمایه گذاری به مقیاس بزرگ و طرحهای زیر

بنایی (نفت و انرژی)

• ویژگی های طرح های زیربنایی

• روند جهانی بازار تامین مالی در طرح های زیربنایی

• درک مبانی اقتصادی در یک طرح زیربنایی

- ملزومات موفقیت تعاملات مربوط به تامین مالی طرحها
- منابع تامین مالی
 - چند جانبه ها
 - دو جانبه ها
 - منابع بازرگانی
- آماده کردن یک طرح قابل نقل و انتقال
 - تحلیل محیط تجارت
 - امکان موفقیت اقتصادی
- تحلیل های مالی از طرح انتقال نفت و انرژی
- چارچوب اقتصادی برای قیمت گذاری
- محاسبه ارزش خالص بازگشتی
- ابعاد زیست محیطی
- سازمان دهی بسته تامین مالی
- سازمان دهی بسته تامین مالی
- ملزومات مربوط به امکان سنجی
 - اقتصادی
 - مالی
 - اجتماعی
 - قانون/مقررات
 - ضوابط فنی
- تعیین ساختار مالکیت
- تشخیص منابع برای تامین مالی
- مهیا کردن بسته امنیتی
- ارزیابی ریسک و کاهش آن در طرح های نفت و انرژی
- روش شناسی ارزیابی ریسک
- شناسایی و تحلیل هایی از ریسک مربوط به طرح های نفت و انرژی
 - ریسک سیاسی
 - عملکرد دولت
 - ریسک تجاری

○ فورس مازور (قوه ی قاهره)

- کاهش ریسکها در طرح های نفت و انرژی
- نمایندگی های عمده ای که تامین کننده ی ضمانت ریسک سیاسی هستند
- تحلیل هایی از "برنامه های تامین مالی بین المللی" در طرح های نفت و انرژی در جهان
- ویژگیهای سرمایه گذاری در بخش بالادستی صنعت نفت و گاز
- خصوصیات سرمایه گذاری و تامین مالی طرحهای نفت و گاز در کشورهای در حال توسعه

- ریسکهای سرمایه گذاری در طرحهای بخش نفت و گاز
- الگوهای برآورد ریسک و نرخ بازگشت سرمایه
- اجزاء پایه و ساختاری تامین مالی طرحها
- شیوه های تامین مالی پروژه های نفت و گاز جهانی
- رژیمهای مالی در صنعت نفت

○ ابزارهای مالی

○ سیستمهای امتیازی

○ سیستمهای مشارکت در تولید

○ قراردادهای خرید خدمات با ریسک و بدون ریسک

• تحلیل اندازه آستانه ای میدان

• بازار جهانی مناطق اکتشافی

• ساختار قراردادهای مشارکت در تولید

1. "Financing energy projects in emerging economies"; by Hossein Razavi
2. Daniel Johnston
 - "Production Sharing Agreements" University of Dundee-Scotland (1994)
 - "Oil Company Financial Analysis in Nontechnical Language" PennWell (1992),
 - "International Petroleum Fiscal Systems and Production Sharing Contracts" (1994),
 - "International Oil Company Financial Management in Nontechnical Language" (1998)
 - "International Petroleum Fiscal Systems Analysis" Database (2001) PennWell
 - "Maximum Efficient Production Rate" (2002) University of Dundee (With David Johnston)
 - "International Exploration Economics, Risk and Contract Analysis" PennWell (2003)
 - "Introduction to Oil Company Financial Statement Analysis" PennWell (2005)
2. Frank C. Alexander, Jr., International Energy Agreement Legal Consultant
3. Petroleum Accounting and Financial Management Journal
4. "Financing Energy Projects Deskbook"; by Albert Thumann, Fred Wainwright

دوره کارشناسی ارشد حقوق نفت و گاز
عنوان درس: حقوق انتقال تکنولوژی در قراردادهای نفت و گاز

نوع واحد: نظری

تعداد واحد: ۲

پیش‌نیاز: کلیه درس‌های اصلی رشته

اهداف درس:

در این درس دانشجویان با ساختار توافقاتی که منجر به انتقال تکنولوژی می‌شود آشنا می‌شوند

سرفصل‌ها:

- تعریف تکنولوژی
- حمایت بین‌المللی از حق مالکیت معنوی
- حق مالکانه
- کپی رایت
- اطلاعات محرمانه
- قالبهای انتقال تکنولوژی
- قرارداد خرید تکنولوژی
- شرط انتقال تکنولوژی در قراردادهای سرمایه‌گذاری
- شرط استفاده از امکانات محلی کشور محل سرمایه‌گذاری
- تربیت نیروی انسانی مدیریتی و فنی
- سرمایه‌گذاری مشترک در پروژه‌های داخلی
- ابزارهای مالی برای انتقال تکنولوژی
- ایجاد مناطق آزاد

- حقوق تعارض قوانین در اموال معنوی در صنعت نفت و گاز
- حقوق حل و فصل اختلافات در اموال معنوی در صنعت نفت و گاز
- ضمانت اجرای قراردادهای انتقال تکنولوژی در صنعت نفت و گاز
- نمونه‌پژوهی قراردادهای انتقال تکنولوژی در صنعت نفت و گاز

منابع درسی:

- **International Public Goods and Transfer of Technology Under a Globalized Intellectual Property Regime** by Keith E. Maskus and Jerome H. Reichman , 2005
- **International Licensing and Transfer of Technology: The Practice and the Law** by Adam Liberman, Peter Chrocziel, and Russell E. Levine , 2008
- **Technology Transfer, Law, Practice and Precedents** by Mark Anderson , 2003
- **Technology Transfer and International Law** by Peter Nanyenya-Takirambudde , 1980
- **Legal Rules of Technology Transfer in Asia (Max Planck Series on Asian Intellectual Property Law)** by Christopher Heath, Kung-Chung Liu, and Kung-Chung Liu , 2002
- **Legal Aspects of the Transfer of Technology to Developing Countries** by Michael Blakeney , 1989
- **The Law and Business of Licensing: Licensing in the 21st Century: 2000-2001** by Woody Friedlander, Larry W. Evans, and B. I. Friedlander , 2000
- **Transfer of Management Technology to Developing Nations: Role of Multinational Oil Firms in Saudi Arabia (Multinational Corporations Series)** by Ibrahim A. Al-Moneef and Stuart Brouchey , 1980
- **Technology transfer to the Chinese offshore oil industry (SPRU occasional paper series)** , 1987

دوره کارشناسی ارشد حقوق نفت و گاز

عنوان درس: حقوق مالکیت فکری و اموال معنوی در صنعت نفت و گاز

نوع واحد: نظری

تعداد واحد: ۲

پیش‌نیاز: کلیه درس‌های اصلی رشته

اهداف درس:

در این درس دانشجویان با تعاریف و موازین حقوقی ناظر بر مالکیت‌های فکری و اموال معنوی با تاکید بر نمونه‌های صنعت نفت و گاز آشنا می‌شوند.

سرفصل‌ها:

- تعریف مالکیت‌های فکری و اموال معنوی
- حقوق حاکم بر مالکیت‌های فکری، ادبی، هنری، صنعتی،
- حقوق حاکم بر اموال معنوی
- حمایت بین‌المللی از حقوق مالکیت‌های فکری و اموال معنوی
- حمایت حقوقی از پدیدآورندگان فکری، آفرینشها، ابداعات و خلاقیت‌های فکری
- حقوق در صنعت مولفان و نویسندگان نفت و گاز
- حمایت حقوقی از صاحبان اموال معنوی
- قراردادهای مشمول مالکیت‌های فکری در صنعت نفت و گاز
- اطلاعات محرمانه و کپی رایت در صنعت نفت و گاز
- حقوق رایانه و نرم افزارهای رایانه ای در صنعت نفت و گاز
- حقوق حاکم بر علائم و نامهای تجاری در صنعت نفت و گاز
- حقوق تعارض قوانین در اموال معنوی در صنعت نفت و گاز
- حقوق حل و فصل اختلافات در اموال معنوی در صنعت نفت و گاز
- ضمانت اجرای قراردادهای مشمول مالکیت‌های فکری در صنعت نفت و گاز
- نمونه‌پژوهی قراردادهای مشمول مالکیت‌های فکری در صنعت نفت و گاز
- نمونه‌پژوهی موارد حمایت حقوقی از صاحبان اموال معنوی در صنعت نفت و گاز

منابع درسی:

- The Law of Intellectual Property by Craig Allen Nard, David W. Barnes, and Michael J. Madison, 200^۸
- Intellectual Property Law by Lionel Bently and Brad Sherman , 2008
- Intellectual Property Law, Sixth Edition by Routledge-Caven , 200^۹
- Intellectual Property-Patents, Trademarks And Copyright in a Nutshell by Arthur R. Miller and Michael H. Davis, 2007
- Intellectual Property: The Law of Copyrights, Patents and Trademarks (Hornbook Series Student Edition) by Roger E. Schechter and John R. Thomas , 2003
- Intellectual Property: The Law of Trademarks, Copyrights, Patents, and Trade Secrets for the Paralegal by Deborah E. Bouchoux, 2008)
- Global Intellectual Property Law by Graham Dutfield and Uma Suthersanen , 2008
- Property Law: Cases, Materials, and Problems (Property Law) by Sandra H. Johnson , 1998

دوره کارشناسی ارشد حقوق نفت و گاز
عنوان درس: حل و فصل اختلافات سرمایه گذاری خارجی

نوع واحد: نظری

تعداد واحد: ۲

پیش نیاز: کلیه درس های اصلی رشته

اهداف درس:

با توجه به گسترش روز افزون سرمایه گذاری خارجی و اختلافات ناشی از این سرمایه گذاریها در این درس دانشجویان با راههای حل و فصل اختلافات ناشی از سرمایه گذاری خارجی آشنا می شوند.

سرفصل ها:

- تاریخچه مختصر سرمایه گذاری خارجی
- تلاش جامعه جهانی برای تشویق و حمایت از سرمایه گذاری خارجی
- تعریف اختلافات ناشی از سرمایه گذاری خارجی
- معاهدات سرمایه گذاری
- قالبهای بین المللی برای حل و فصل اختلافات
- بیمه مخاطرات سیاسی
- قانون حاکم
- دعاوی بین المللی
- آیین رسیدگی و دلایل اثباتی
- شفافیت در رسیدگی و نقش سازمانهای دولتی
- مصونیت حاکمیت و اجرای ارای صادره

منابع درسی:

- **The Settlement of Foreign Investment Disputes** by M. Sornarajah , 2000
- **R.Doak Bishop, James Crawford AND Micheal reisman, foreign investment disputes,** kluer law,2005,
- **The International Convention on the Settlement of Investment Disputes: Taking Stock After 40 Years (Schriften Zur Europäischen Integration Und Internationalen Wirtschaftsordnung)** by Rainer Hofmann and Christian J. Tams , 2007
- **Arbitrating Foreign Investment Disputes (Studies in Transnational Economic Law)** by Norbert Horn and Stefan Kroll , 2004
- **Foreign Investment Disputes** by Raymond Doak Bishop, James Crawford, and Michael Reisman , 2005
- **Boundary Disputes Between African States and Foreign Investment: Evidence from the Oil Industry (African Studies Centre Occasional Papers S.)** by Jedrzej Georg Frynas , 2000
- **The Anglo-Iranian Oil Dispute. A study of problems of nationalization of foreign investment and their impact on international law. A thesis** by Sunil Kanti Ghosh , 1960
- **Investment Treaty Arbitration and Public Law (Oxford Monographs in International Law)** by Gus Van Harten , 2007
- **Case Concerning Oil Platforms: Islamic Republic of Iran V.United States of America** by *International Court of Justice*

درس‌های حوزه تخصصی « حقوق عمومی و محیط زیست صنعت نفت و گاز »

دوره کارشناسی ارشد حقوق نفت و گاز

عنوان درس: حقوق محیط زیست در صنعت نفت و گاز

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: کلیه درس‌های اصلی رشته

اهداف درس:

با گسترش فعالیتهای صنعت نفت و ایجاد آلودگی ناشی از این فعالیتها و احساس خطر جامعه جهانی مقررات گسترده در محدوده ملی و بین‌المللی در جهت حفاظت از محیط زیست بوجود آمده است و در این درس دانشجویان با اصول حاکم بر این رشته از حقوق آشنا می‌شوند.

سرفصل‌ها:

حاکمیت، حقوق بین‌الملل و حفاظت از محیط زیست

الزامات زیست محیطی کشورهای سرمایه‌پذیر

قوانین داخلی زیست محیطی

مسئولیت مدنی ناشی از زیان ثالث

آلودگیهای نفتی فرا ساحل

آلودگیهای فرامرزی

نشت نفت

قوانین داخلی (قانون آلودگی های نفتی آمریکا)

معاهدات بین‌المللی

گرم شدن زمین

منابع درسی:

- **Environmental Regulation of Oil and Gas (International Energy & Resources Law & Policy)** by Zhiguo Geo , 1998
- **Environmental Law Simplified: A Practical Guide for Oil and Gas Operations** , 1993
- **Oil Pollution at Sea: Civil Liability and Compensation for Damage (Commercial Law)** by Gotthard Gauci , 1997
- **Pollution from the Carriage of Oil by Sea: Liability and Compensation Issues** by Wu Chao , 1996
- **Environmental Regulation of Petroleum Spills and Wastes (Wiley Series in Environmental Law)** by MM Gibson , 1993
- **Oil and Gas Field Waste Regulation Handbook** by Michelle McFaddin , 1996
- **Environmental Safety and Regulatory Compliance for the Oil and Gas Industry** by George, PhD PE DEE Holiday , 1995
- **Oil, gas and the environment: A state regulatory success story** by William R Smith , 1992

دوره کارشناسی ارشد حقوق نفت و گاز
عنوان درس: حقوق مسوولیت مدنی در صنعت نفت و گاز

نوع واحد: نظری

تعداد واحد: ۲

پیش‌نیاز: کلیه درس‌های اصلی رشته

اهداف درس: در این درس دانشجویان باید مسوولیت مدنی ناشی از آلودگی‌های نفتی در حقوق ملی و حقوق بین‌الملل به طور مبسوط آشنا شوند.

سرفصل‌ها:

- قواعد حاکم بر جبران خسارات ناشی از فعالیتهای نفتی وارد به اشخاص اشخاص در حقوق ایران
- تعریف زیان
- حدود مسوولیت
- طریق جبران خسارت
- معاهده بین‌المللی در خصوص مسوولیت مدنی ناشی از آلودگیهای نفتی ۱۹۶۹
- معاهده بین‌المللی راجع تاسیس صندوق جبران خسارات ۱۹۷۱
- کنوانیون مسوولیت مدنی ۱۹۹۲
- کنوانسیون بین‌المللی آلودگیهای نفتی ناشی از نفتکشها ۲۰۰۱
- قانون آلودگیهای نفتی آمریکا
- بیمه آلودگیهای نفتی

منابع درسی:

- International convention on civil liability for oil pollution 1969
- International convention on the establishment of an international Fund for compensation 1971
- 1992 civil liability convention
- The fund convention 1992
- International convention on oil civil liability for Bunker Oil Pollution 2001
- Christopher Hill , Maritime Law ,sixth edition, LLP 2003

دوره کارشناسی ارشد حقوق نفت و گاز

عنوان درس: حقوق مالیاتها و عوارض دولتی نفت و گاز

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: کلیه درس‌های اصلی رشته

اهداف درس:

در این درس دانشجویان و با اصول وقواعد حاکم بر ضرایب و مالیتهای دولتی در بخش نفت و

گاز آشنا می‌شوند

سرفصل‌ها:

• آشنایی با مقررات دولتی حاکم بر صنعت نفت و گاز در زمینه های مالیاتی

○ حق بیمه تامین اجتماعی

○ عوارض گمرکی

○ تجميع عوارض

○ عوارض شهرداری

○ کسور قانونی ناظر بر قراردادهای انرژی

○ معافیت‌های مالیاتی

○ قواعد ناظر بر مالیات در مناطق آزاد تجاری

○ مطالعه تطبیقی نظام مالیاتها بر فعالیت در حوزه نفت و گاز در حقوق آمریکا

○ مطالعه تطبیقی نظام مالیاتها بر فعالیت در حوزه نفت و گاز در حقوق انگلیس

منابع درسی:

• مجموعه قوانین و مقررات مالیاتی

- **Hemingway Oil And Gas Law And Taxation (Hornbook Series Student Edition)** by Owen L. Anderson, John S. Dzienkowski, John S. Lowe, and Robert J. Peroni , 2004
- **The Taxes Acts: The Oil Taxation Acts** by Great Britain , 1994
- **Federal Taxation of Oil and Gas Transactions** ,1997
- **Petroleum Taxation: Sharing the Oil Wealth: A Study of Petroleum Taxation Yesterday, Today and Tomorrow (Routledge Studies in International Business and ... Business and the World Economy)** by Carole Nakhle , 2008
- **Fiscal Policy Formulation and Implementation in Oil-producing Countries** by J.M. Davis, R. Ossowski, and A. Fedelino , 2003

دوره کارشناسی ارشد حقوق نفت و گاز
عنوان درس: مقررات و قوانین حاکم بر صنعت نفت و گاز

نوع واحد: نظری

تعداد واحد: ۲

پیش‌نیاز: کلیه درس‌های اصلی رشته

اهداف درس:

نفت و صنایع وابسته آن بدلیل اهمیت فوق‌العاده همواره در معرض توجه قانونگذار بوده است. در این درس دانشجویان با قوانین و مقررات خاص حاکم بر صنعت نفت ورود به فعالیتهای اجرایی حقوقی در صنعت نفت آشنا می‌شوند.

سرفصل‌ها:

- قوانین اساسی
- معاهده‌ها
- قراردادهای نفتی
- قانون نفت قانون تفحص و اکتشاف و استخراج نفت ۱۳۳۶
- قانون نفت ۱۳۵۳
- قانون نفت ۱۳۶۵
- قوانین بودجه‌ای و قوانین مربوط به سرمایه‌گذاری در صنعت نفت
- قوانین جزایی مربوط به نفت گاز
- قوانین و مقررات مختلفه

منابع درسی:

۱. مجموعه قوانین و مقررات نفت، گاز و پتروشیمی، جلد اول، امور حقوقی شرکت ملی نفت ایران، چاپ اول بهمن ماه ۱۳۸۱

- **Law and the Regulators** by Tony Prosser , 1997
- **Privatizing Governmental Functions (Corporate Series (Law Journal Press).)** by Deborah S. Ballati , 2001

دوره کارشناسی ارشد حقوق نفت و گاز
عنوان درس: حقوق خصوصی سازی در صنعت نفت و گاز

نوع واحد: نظری

تعداد واحد: ۲

پیش‌نیاز: کلیه درس‌های اصلی رشته

هدف از این درس تجزیه و تحلیل و بررسی ابعاد حقوقی و چگونگی سیاست‌های مقررات
زدایی و مقررات‌گرایی در صنایع نفت و گاز است.

سرفصل‌ها:

- مقدمه‌ای بر فرضیات خصوصی‌سازی و مقررات زدایی در صنایع نفت و گاز
- ابعاد تاریخی ملی‌سازی و خصوصی‌سازی در سازمان اوپک و کشورهای در حال توسعه تولیدکننده نفت و گاز
- چارچوب‌های قانونی و حقوقی خصوصی‌سازی و ملی‌گرایی در سال‌های اخیر
- جنبه‌های اقتصادی و سیاسی ملی‌سازی و خصوصی‌سازی در نفت و گاز
- مقایسه تحلیلی سیستم‌های مالی و حقوقی تحت رژیم‌های گوناگون دولتی و خصوصی در صنایع نفت و گاز
- نقاط عطف مهم در تکامل و شکل‌گیری ابعاد اقتصادی و قانونی نفت و گاز
- جنبه‌ها و تعاریف مختلف و متفاوت در تجارت و معاملات نفت و گاز در شرایط جهانی شدن اقتصاد

منابع درسی:

- **Oil Privatization, Public Choice and International Forces** by Stephanie M. Hoopes , 1997
- Daniel Yergin, **The Prize: The Epic Quest for Oil, Money and Power**
- Van Meurs and associates Ltd., **World Fiscal system for Oil**, Calgary
- Van Meurs and associates Ltd., **World Fiscal system for Gas**, Calgary
- Cameron P., **Property Rights and Sovereign Rights: The Case of North Sea Oil**
- Cameron P., **Competition in Energy Markets: Law and Regulations in the European Union**, Oxford University Press
- Redgwell C., **Privatization and Environmental regulation: Some General Observations**, 1997
- Benoit. 2003. "The need for regulation of gas storage: the case of France." *Energy Policy* 31(2): 167-174.
- Helms, Robert B., **Natural Gas Regulation** (Washington, D.C.: American Enterprise Institute for Public Policy Research, 1974).
- MacAvoy, Paul W. (ed.), **Federal Energy Administration Regulation** (Washington, D.C.: American Enterprise Institute for Public Policy Research, 1977).
- Mead, Walter J., **Energy and the Environment: Conflict in Public Policy** (Washington, D.C.: American Enterprise Institute for Public Policy Research, 1978).
- Bernard Taverne, **An Introduction to the Regulation of the Petroleum Industry: Laws, Contracts, and Conventions** (1994).
- Federal Energy Regulatory Commission, **Federal Energy Guidelines: Statutes & Regulations** (loose-leaf service).
- **Oil Privatization, Public Choice and International Forces** by Stephanie M. Hoopes , 1997
- **Islamic Foreign Investment And Privatization Law Handbook** (World Government and Political Library) by USA International Business Publications , 2006
- **Middle East And Arabic Countries Foreign Investment And Privatization Law Handbook** (World Business, Investment and Government Library) by USA International Business Publications , 2006
- **The Privatization Challenge: A Strategic, Legal and Institutional Analysis of International Experience** (World Bank Regional & Sectoral Studies) by World Bank , 1998

درس‌های حوزه تخصصی « حقوق تجارت نفت و گاز »

دوره کارشناسی ارشد حقوق نفت و گاز

عنوان درس: حقوق حمل و نقل در صنعت نفت و گاز

نوع واحد: نظری

تعداد واحد: ۲

پیش‌نیاز: کلیه درس‌های اصلی رشته

اهداف درس:

هدف از این درس آشنایی دانشجویان با نظام حقوقی حاکم بر معاملات بین‌المللی و حمل و نقل بین‌المللی کالا است. لذا در این درس دانشجویان با انواع رایج حمل و نقل و قالبهای قراردادی آنها آشنا می‌شوند.

سرفصل‌ها:

• حمل و نقل نفت

○ معاملات FOB

○ معاملات C&F و CIF

○ بازارهای کاغذی و بورس نفت

○ فرمولهای قیمتی (API, Benchmarks, sulfur, metal,

differentials, stride buildup, demand, quota's)

○ مسائل مربوط به حمل و نقل (inland, export, storage capacities,

vessels VLCC, ULCC, world scale, trans pipelines...)

• ائیل مربوط به دمووراز

• بازار یابی و حمل و نقل نفت

○ قراردادهای T.O.P.

○ حمل و نقل با خط لوله (مسائل اقتصادی، حقوقی، هزینه هاو ...)

○ حمل و نقل LNG

منابع درسی:

- Bassindale, John, *Demurrage in oil trading contracts*, 11 Oil & Gas L & Tax'n Rev 143-149 (1993).
- Ernest E Smith, John S Dzienkowski, Owen L Anderson, Gary B Conine, John S Lowe, *International Petroleum Transactions*, Bruce M Kramer Rocky Mountain Mineral Law Foundation, Denver USA, 2000,
- Ernest E. Smith, *Materials on International Petroleum Transactions*, 2d ed. (2000).
- Noah S. Baer, *Oil and Gas Transactions* [BNA Tax Mgmt. Portfolio No. 605] (2002, Supp. Apr. 2006).
- The Olive Oil (Marketing Standards) Regulations (1987)
- R. D. Langenkamp, *Oil Business Fundamentals: Exploration, Leasing, Drilling, Production, Marketing*
- Paul Horsnell, *Oil in Asia: Markets, Trading, Refining, and Deregulation*
- **Transportation and Insurance of Bulk Oil Cargo: Current Legal and Practical Problems - Proceedings of a Two Day Conference, London, May 1993** by F.J. Mohammed , 1993
- **Double-hull Tanker Legislation: An Assessment of the Oil Pollution Act of 1990** by National Research Council , 1998
- **West to East crude oil transportation systems: Findings based on criteria required by Title V, Public Law 95-617** by United States , 1979
- **Transportation law** by John Guandolo , 1983

دوره کارشناسی ارشد حقوق نفت و گاز
عنوان درس: حقوق بیمه در صنعت نفت و گاز

نوع واحد: نظری

تعداد واحد: ۲

پیش‌نیاز: کلیه درس‌های اصلی رشته

اهداف درس:

در این درس دانشجویان با نظام بیمه صنعت نفت و ویژگیهای آن آشنا می‌شوند. همچنین اطلاعات فنی مربوط به صنعت و ریسکهای خاص این صنعت به دانشجویان آموزش داده می‌شود.

سرفصل‌ها:

• قراردادهای بیمه

۱. اکتشاف

۲. بیمه چاههای نفتی

۳. بیمه فعالیتهای فرا ساحل

۴. تاخیر در شروع پروژه و وقفه در اجرای آن

۵. بیمه مخاطرات فرا ساحل

۶. بیمه الودگی‌های نفتی

۷. بیمه مخاطرات مربوط به

▪ بیمه مخاطرات جغرافیایی

▪ بیمه مخاطرات سیاسی

▪ بیمه مخاطرات فنی

• بیمه اداره و بهره‌برداری از میدان

• تدوین و مستندسازی راهبردها

• بیمه‌گذاری بانک‌ها و پروژه‌ها در بازارهای نوظهور

• فرآورده‌ها، قراردادهای و مشتقات و موانع مربوطه و چگونگی بیمه‌گذاری آنها

• مدیریت مخاطره سیاسی در ساختارهای انرژی نفت و گاز

منابع درسی:

- Insurance and Legal Issues in the Oil Industry (International Energy and Resources Law and Policy) David Peng, 1993
- Industry risk report oil & gas services. Matthew Brodsky, Publication: Risk & Insurance (Magazine/Journal), September 15, 2006
- Compulsory Insurance and Compensation for Bunker Oil Pollution Damage (Hamburg Studies on Maritime Affairs) , Ling Zhu , 2006
- Insurance Law: Doctrines And Principles , John Lowry and Philip Rawlings , 2005
- Oil: Study of pollution insurance liability laws , Maxine Lipeles , 1977
- **Insurance Law: Doctrines and Principles** by John Lowry and Philip Rawlings , 2005
- **Policies and Perceptions of Insurance Law in the Twenty First Century (Clarendon Law)** by Malcolm Clarke , 2007
- **The Law of Insurance Contracts (Lloyd's Commercial Law Library)** by Malcolm A. Clarke , 1994
- **Oil Rigs: Law and Insurance** by Michael Brynner Summerskill , 1979
- **Compulsory Insurance and Compensation for Bunker Oil Pollution Damage (Hamburg Studies on Maritime Affairs)** by Ling Zhu , 2006
- **Transportation and Insurance of Bulk Oil Cargo: Current Legal and Practical Problems - Proceedings of a Two Day Conference, London, May 1993** by F.J. Mohammed , 1993
- David w, Sharp, offshore Oil and Gas Insurance, Witherby AND CO LTD, 1994

دوره کارشناسی ارشد حقوق نفت و گاز
عنوان درس: حقوق رقابت در صنعت نفت و گاز

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: کلیه درس‌های اصلی رشته

اهداف درس:

در این درس دانشجویان با نظام حقوقی بین‌المللی در عرصه رقابت تجاری و مراجع ذیصلاح برای رسیدگی به دعاوی مربوط به حقوق رقابت آشنا می‌شوند.

سرفصل‌ها:

- تعریف حقوق رقابت
- حقوق رقابت در اروپا
- ممنوعیت‌های ابتدایی در رقابت
- سوء استفاده از موقعیت برتر
- صلاحیت دادگاه‌های اروپایی
- تعریف بازار تولید
- موافقتنامه‌های عمودی و افقی
- موضوعات مشترک حقوق رقابت در قراردادهای بالا دستی

منابع درسی:

- **An Introduction to Competition Law** by Piet Jan Slot and Angus Johnston , 2006
- **Butterworths Competition Law Handbook (13th Etd)** by Garth Lindrup , 2007
- **Competition in Energy Markets: Law and Regulation in the European Union** by Peter Cameron , 2007
- **Competition Law and Economics: Advances in Competition Policy and Antitrust Enforcement (International Competition Law Series)** by Teresa Moreira and Abel M. Mateus , 2007
- **Competition Law** by Richard Whish , 2008

دوره کارشناسی ارشد حقوق نفت و گاز

عنوان درس: حقوق شرکتهای چند ملیتی

نوع واحد: نظری

تعداد واحد: ۲

پیش‌نیاز: کلیه درس‌های اصلی رشته

اهداف درس:

- آشنایی با مسائل حقوق شرکتهای چند ملیتی بویژه در حوزه صنعت نفت و گاز و
- شناخت ساختار این شرکتها و مشايل حقوقی مترتب براین ساختارها

سرفصل‌ها:

- تاریخچه شرکتهای چند ملیتی
- ساختار حقوقی شرکتهای چند ملیتی
- محدودیتهای قوه‌های قانونگذاری برای وضع قاعده و قانون راجع به این شرکتها
- نظارت دولتها بر سرمایه‌گذاریهای انجام شده توسط شرکتهای چند ملیتی
- مشوق‌های سرمایه‌گذاری شرکتهای چند ملیتی
- مسائل حقوقی وضع مالیات و عوارض بر فعالیتهای شرکتهای چند ملیتی
- مسئولیت مدنی شرکتهای مادر و شرکتهای وابسته به آنها
- پنهان بودن نقش اصلی کمپانی (شرکتهای) مادر در پاسخگویی
- انتقال تکنولوژی و نقش شرکتهای چند ملیتی در این موضوع
- روابط کارگر و کارفرما و شرکتهای چند ملیتی

منابع درسی:

- Peter Muchlinski, *Multinational Enterprises & the Law*, Oxford , 2nd edition, 2007
- Cynthia Day Wallace , *Legal Control of the Multinational Enterprise: National Regulatory Techniques and the Prospects for International Controls*, 1982
- *Foreign Direct Investment and the Multinational Enterprise: A Bibliography* , Cynthia Day Wallace , 1988
- *Multinational Corporations and International Law: Accountability and Compliance Issues in the Petroleum Industry* , Emeka A. Duruigbo , 2003